

SLOVENSKI INŠTITUT ZA REVIZIJO
LJUBLJANA

ZAKLJUČNO DELO
ZA STROKOVNI NAZIV PREIZKUŠENI DAVČNIK

**RAČUNOVODSKI IN DAVČNI VIDIK PRIPOJITVE
OBVLADUJOČE DRUŽBE (SPV) K ODVISNI DRUŽBI**

DECEMBER 2024

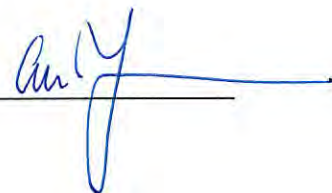
EVA JANČIGAJ

IZJAVA

IME PRIIMEK, vpisan-a v izobraževalni program za pridobitev strokovnega naziva Preizkušeni davčnik, izjavljam, da sem avtor-ica tega zaključnega dela in skladno s prvim odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem objavo zaključnega dela na spletnih straneh Slovenskega inštituta za revizijo.

V Ljubljani, 30. 09. 2024

Podpis: _____

KAZALO VSEBINE

UVOD	1
1 STATUSNO PREOBLIKOVANJE DRUŽB	3
1.1 Statusno pravna preoblikovanja po ZGD-1	3
1.2 Oblike statusno pravnih preoblikovanj po ZGD-1	5
1.2.1 Združitev	5
1.2.2 Delitev	5
1.2.3 Prenos premoženja.....	6
1.2.4 Sprememba pravno-organizacijske oblike.....	6
1.3 Opredelitev poslovnih združitev v računovodskih standardih.....	7
2 PRIPOJITEV	8
2.1 Poenostavljena pripojitev	8
2.2 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem	9
3 RAČUNOVODSKI VIDIK PRIPOJITVE	10
3.1 Prezemna metoda	11
3.1.1 Določitev prevzemnika.....	12
3.1.2 Določitev datuma prevzema	12
3.1.3 Dobro ime.....	12
3.2 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem po SRS	14
3.3 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem po MSRP	15
3.4 Vodenje poslovnih knjig pri pripojitvi.....	18
4 DAVČNA OBRAVNAVA PRIPOJITVE	18
4.1 Davek od dohodkov pravnih oseb	18
4.1.1 Skrite rezerve.....	20
4.1.2 Prenos rezervacij, davčnih izgub in olajšav ter oprostitev davka v zvezi dobički.....	21
4.1.3 Priglasitev davčne nevtralnosti.....	21
4.1.4 Oddaja davčnega obračuna pri pripojitvi.....	23
4.2 Dohodnina	24
4.3 Ostali davki.....	24
5 PRAVNE POSLEDICE PRIPOJITVE	25
6 PRIPOJITEV OBVLADUJOČE DRUŽBE K ODVISNI DRUŽBI	25
7 PRIMER PRIPOJITVE OBVLADUJOČE DRUŽBE K ODVISNI DRUŽBI NA PRIMERU SPV (<i>DOWN STREAM MERGER</i>).....	26

7.1	Predstavitev družb	26
7.2	Potek pripojitve	28
7.2.1	Koraki pripojitve po ZGD-1	28
7.2.1.1	Pogodba o pripojitvi	28
7.2.1.2	Revizija pripojitve	30
7.2.1.3	Poročilo posloводства o pripojitvi.....	30
7.2.1.4	Priprava in izvedba skupščine	30
7.2.1.5	Predlog za vpis pripojitve.....	31
7.3	Računovodsko evidentiranje pripojitve	32
7.4	Davčna obravnava pripojitve.....	34
7.4.1	Davčno (ne)priznavanje obresti za financiranje prevzema pred in po pripojitvi.....	36
7.5	Računovodski in davčni vidik likvidacije SPV	38
8	SKLEP	40
9	LITERATURA IN VIRI	42

KAZALO SLIK

Slika 1: Vrste statusnih preoblikovanj v skladu z ZGD-1	4
Slika 2: Prikaz pripojitve	8
Slika 3: Pripojitev družb	10
Slika 4: Prikaz pripojitve	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Bilanca stanja družbe A = obvladujoča družba	16
Tabela 2: Bilanca stanja družbe B = odvisna družba	16
Tabela 3: Bilanca stanja po pripojitvi družbe B k družbi A	16
Tabela 4: Bilanca stanja družbe A = obvladujoča družba	17
Tabela 5: Bilanca stanja družbe B = odvisna družba	17
Tabela 6: Bilanca stanja po pripojitvi družbe B k družbi A	17
Tabela 7: Predstavitev družb v pripojitvi	27
Tabela 8: Izračun dobrega imena	34
Tabela 9: Prikaz izvzema medsebojnih saldov in dobrega imena	34

Tabela 10: Skrite rezerve prenosne družbe	35
---	----

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: Pogodba o pripojitvi.....	44
PRILOGA 2: Simulacija pripojitve.....	46
PRILOGA 3: Priglasitev davčne nevtralnosti.....	48

UVOD

Poslovanje družb je v hitro spreminjajočem se poslovnem okolju vsakodnevno podvrženo vse večjim pritiskom, ki od njih zahtevajo večjo produktivnost, učinkovitost ter konkurenčnost. Zaradi teh izzivov in v želji po uspešnosti se družbe velikokrat odločajo za statusna preoblikovanja. Motivi družb zanje so lahko različni. Pogosto pa do njih prihaja iz poslovnih, finančnih ali organizacijskih razlogov. Cilj preoblikovanja je lahko koncentracija ali dekoncentracija kapitala, atomizacija in alokacija produkcijskih tvorcev.

Zaradi zgoraj naštetih vzrokov se družbe pogosto odločijo za združitev, delitev, prenos premoženja ali spremembo pravnoorganizacijske oblike.

V zaključnem delu sem se osredotočila na pripojitev, ki je skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) poleg spojitve ena izmed vrst združitve. Pripojitev je ena najpogostejših vrst statusnih preoblikovanj. Z njo preidejo na prevzemno družbo vse premoženje, pravice kot tudi obveznosti prevzete družbe. Prevzemna družba nastopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzeta družba, kot univerzalni pravni naslednik. Prevzeta družba pa preneha brez likvidacije.

Pripojitev je treba opraviti v skladu z različnimi predpisi. S pravno formalnega vidika je pri slednjem nujno upoštevati ZGD-1 ter Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). Z vidika računovodskega evidentiranja je treba slediti načelom Slovenskih računovodskih standardov (SRS) ali načelom Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP). Poleg naštetega pa je treba upoštevati tudi davčni vidik. Pri tem se moramo opreti na Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1) in Zakon o dohodnini (ZDoh-2). Le te sem preučila in predstavila v zaključnem delu, predvsem z davčnega ter računovodskega vidika.

Družbe in družbeniki si prizadevajo, da zaradi pripojitve ne bi prišlo do obdavčitve, saj ne gre za prodajo družb, temveč za materialno preoblikovanje, običajno brez denarnih nadomestil. Če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji, lahko družbe izkoristijo davčno nevtralno obravnavo v tistem delu, ko družbeniki ne prejmejo plačila v denarju. Davčno nevtralna obravnava je prav tako eden izmed elementov pripojitve, ki sem se ga dotaknila v zaključnem delu.

V zaključnem delu želim odgovoriti na tri vprašanja: Kdo šteje za ekonomskega prevzemnika za namene MSRP 3, ali so obresti za financiranje prevzema pred in po pripojitvi davčno priznane ter kakšni so davčni učinki downstream pripojitve, če jo primerjamo z likvidacijo SPV.

Osredotočila sem se na primer družb, kjer so se družbeniki odločili za pripojitev obvladujoče družbe k odvisni zaradi finančno in organizacijsko pozitivnejših učinkov. Slednje ni običajen primer, saj se navadno zgodi ravno obratno, da se obvladujoča družba pripoji k odvisni družbi. V proučevanem primeru je posebnost tudi to, da je obvladujoča družba ustanovljena kot družba s posebnim namenom – *special purpose vehicle* (SPV). Kar pomeni, da gre za precej posebnosti tako z računovodskega kot davčnega vidika, ki jih je potrebno upoštevati in so vredna proučevanja.

Glavni namen zakonskih določb je varovanje pravic upnikov in lastnikov. Slednje so podrobneje urejene v ZGD-1, ki opredeljuje obveze družb in posloводства, kadar se družbe preoblikujejo. ZGD-1 pa se ne dotika računovodske kot tudi ne davčne obravnave statusnih preoblikovanj družb. Te urejajo računovodski standardi in davčna zakonodaja. V prvem delu zaključne naloge sem predstavila splošne določbe statusno pravnih preoblikovanj družb po ZGD-1. V drugem delu sem se osredotočila na združitve, zlasti na pripojitve, kjer sem predstavila računovodski kot davčni vidik pripojitve. Sredstva in obveznosti do virov sredstev, ki na podlagi pripojitve preidejo na prevzemno družbo, se morajo, v skladu s 68. členom ZGD-1, ovrednotiti v skladu s SRS ali MSRP.

Poslovna kombinacija (združitve) po SRS vedno nastane z nakupom druge organizacije in ne kot posledica statusno pravnih preoblikovanj, kot jih določa ZGD-1. Posledica poslovne kombinacije (združitve), kot jo opredeljujejo računovodski standardi, je sestava konsolidiranih računovodskih izkazov, kar izhaja iz razumevanja MSRP. Po MSRP se nakup druge organizacije obračuna po prevzemni metodi, po kateri ekonomski prevzemnik meri prevzeta sredstva in obveznosti po pošteni vrednosti na dan prevzema. Ko govorimo o konsolidiranih računovodskih izkazih, pa je potrebno razumeti določbe prepoznavanja dobrega imena v konsolidiranih računovodskih izkazih. Dobro ime nastane pri poslovnih združitvah, in sicer ko ena družba pridobi obvladovanje druge.

V skladu z MSRP 3 pa so poslovne združitve organizacij pod skupnim upravljanjem (kamor se uvrščajo statusna preoblikovanja po ZGD-1) izločene iz določb tega standarda. MSRP 3 se tako ne uporablja za:

- (a) poslovne združitve, pri katerih podjetja ali poslovni subjekti sodelujejo v obliki skupnih vlaganj;
- (b) poslovne združitve, ki vključuje podjetja ali poslovne subjekte pod skupnim upravljanjem;
- (c) poslovne združitve, ki vključujejo dve ali več vzajemnih podjetij in
- (d) poslovne združitve, pri katerih ločena podjetja ali poslovni subjekti sodelujejo z ustanovitvijo poročajočega podjetja zgolj na podlagi pogodbe brez pridobitve deleža v lastniškem kapitalu (na primer poslovne združitve, pri katerih ločena podjetja sodelujejo zgolj na podlagi pogodbe pri ustanovitvi podjetja, ki nastopa na dveh borzah).

Za primere, ki so izvzeti iz uporabe MSRP 3, se pripojitev obračuna kot združitev bilančnih postavk z izločitvijo medsebojnih saldov in poračunom razlike v kapitalskih rezervah.

V tretjem delu sem na konkretnem primeru predstavila postopek pripojitve z zakonodajnega in računovodskega vidika ter z vidika davčnih posledic pripojitve obvladujoče družbe k odvisni družbi.

V primeru proučevane pripojitve gre na prvi pogled sicer za pripojitev družb pod skupnim upravljanjem, vendar je bila prevzeta družba ustanovljena kot družba s posebnim namenom - SPV (*special purpose vehicle*). Družba (obvladujoča družba) je bila ustanovljena z namenom, da pridobi 100 % delež ciljne družbe (odvisne družbe).

SPV ne opravlja nikakršne poslovne dejavnosti, je zgolj vmesna tvorba za prevzem ciljne družbe. V predstavljenem primeru torej ne gre za transakcijo s podjetji pod skupnim upravljanjem, kot jo opredeljujejo MSRP, ker se je prevzem izvedel že pred pravno pripojitvijo.

V konkretnem primeru se uporabijo določbe MSRP 3. Pripojitev tako predvideva pripoznanje dobrega imena, saj je naložba bila pridobljena od nepovezane osebe na trgu in to relativno kratek čas pred pripojitvijo. Hkrati gre za pripojitev SPV-ja, ki je bil ustanovljen izključno za namen prevzema.

Poraja se torej veliko vprašanj in dilem, katere določbe je potrebno upoštevati v takšnem primeru. Zaradi slednjega sem jih predstavila v zaključnem delu.

1 STATUSNO PREOBLIKOVANJE DRUŽB

Kapitalske družbe so lahko udeleženke različnih oblik statusnih preoblikovanj. Kapitalska družba se lahko združi z drugo družbo, lahko se deli in lahko spremeni svojo pravnoorganizacijsko obliko ali pa nastane s preoblikovanjem druge oblike družbe (Kocbek in Prelič, 2016, str. 428).

Motivi za statusna preoblikovanja so različni. Pogosto pa do statusnih preoblikovanj prihaja iz poslovnih, finančnih ali organizacijskih razlogov. Lahko gre za koncentracijo kapitala in posledično učinkovitost ter racionalizacijo zaradi sinergijskih učinkov ali za dekoncentracijo kapitala, atomizacijo in posledično fleksibilnejšo organiziranost ter alokacijo produkcijskih tvorcev.

Statusno pravna preoblikovanja glede na to, ali pravne posledice statusnega preoblikovanja nastanejo v premoženjski ali v organizacijski strukturi gospodarske družbe, delimo na dve skupini:

- **materialna statusna preoblikovanja in**
- **formalna statusno pravna preoblikovanja**

Pri materialnih statusnih preoblikovanjih pride do spremembe v izkazovanju premoženja družb, pri formalnih statusno pravnih pa se spremeni le pravnoorganizacijska oblika družbe.

Glavna značilnost materialnih statusnih preoblikovanj je restrukturiranje premoženja nosilca družbe, ki se statusno preoblikuje, s prenosom celotnega premoženja ali le njegovega dela na drugo gospodarsko družbo, ki že obstaja ali se na novo ustanovi ravno s prenesenim premoženjem kot vložkom. Sem spadajo združitve, delitve, prenos premoženja in statusno preoblikovanje podjetnika.

Pri formalno statusno pravnih preoblikovanjih pa se premoženjska struktura družbe, ki se statusno preoblikuje, ne spremeni. Spremeni se le pravnoorganizacijska oblika, v kateri družba posluje. Pri tem se spremenijo pravice in obveznosti med lastniki ter razmerja med družbo in njenimi lastniki. Med formalno statusna preoblikovanja sodi sprememba pravno organizacijske oblike.

Računovodske posledice nastanejo samo pri materialnih statusno pravnih preoblikovanjih. Pri tem pa lahko prihaja tudi do davčnih posledic.

1.1 Statusno pravna preoblikovanja po ZGD-1

Pravna ureditev statusnih preoblikovanj ni sama sebi namen. Cilj normativnega urejanja statusnih preoblikovanj (združitve, delitve in spreminjanja pravnoorganizacijske oblike) ni le v določanju tehnično izvedbenih podrobnosti, ampak predvsem v normiranju posebnih, glede na naravo razmerji prilagojenih pravil za zaščito interesov imetnikov deležev udeleženih družb in njihovih upnikov pred posebnimi tveganji, ki so jim lahko zaradi statusnega preoblikovanja izpostavljeni. Pravna ureditev statusnih preoblikovanj upnikom in imetnikom deležev daje posebne pravice, katerih namen je zagotoviti njihov nespremenjen položaj oziroma zagotoviti spoštovanje načela prepovedi poslabšanja njihovega pravnega položaja (Kocbek in Prelič, 2016, str. 428).

Statusno pravno preoblikovanje, kot ga določa ZGD-1, se ukvarja z obvezami družb in posloводства, kadar se družbe preoblikujejo. Glavni namen zakonskih določb je torej varovanje pravic upnikov in lastnikov. ZGD-1 se ne dotika računovodske in davčne obravnave.

V zvezi s statusno pravnimi preoblikovanji ZGD-1 sledi dvema osnovnima načeloma. To sta načelo ohranjanja kapitala, ki varuje upnike, in načelo nespremenjenega premoženjskega položaja delničarjev oziroma družbenikov, ki varuje lastnike.

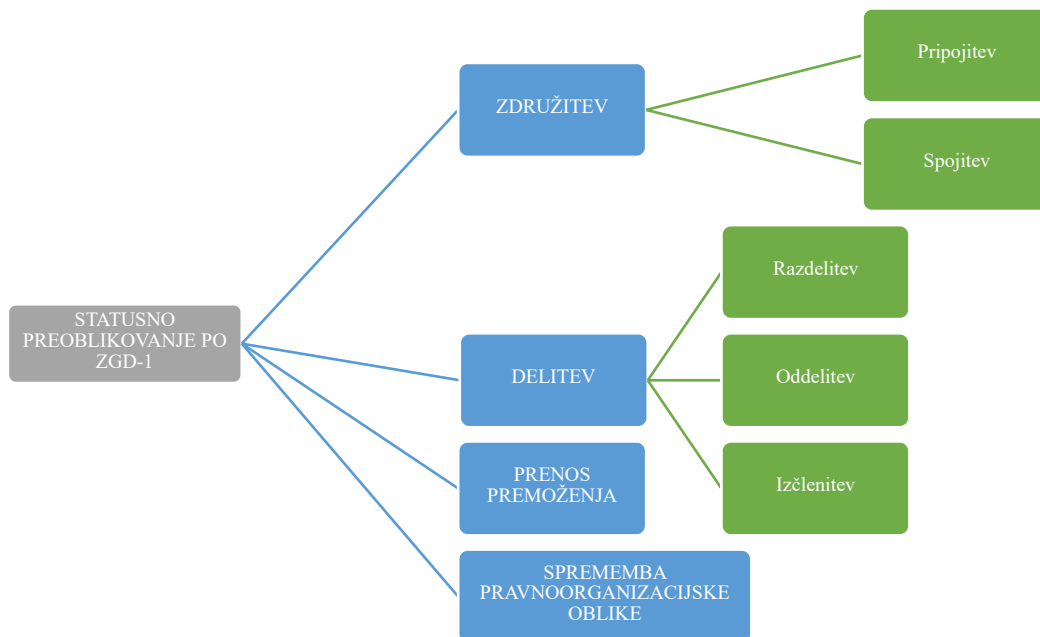
Načelo ohranjanja kapitala varuje upnike družb, ki se preoblikujejo, pred tveganjem, da bodo družbe oziroma njihovi pravni nasledniki zaradi preoblikovanja postali nesposobni izpolniti svoje obveznosti do njih. Načelo velja za tako imenovani vezani kapital (vpoklicani kapital in vezane rezerve), ki ga družbenikom ne morejo nameniti za izplačilo. Pri združitvah mora prevzemna oziroma nova družba razpolagati s toliko vezanega kapitala, kolikor ga je bilo pred združitvijo. Pri delitvah pa mora biti vsota vezanega kapitala vseh družb naslednic enaka, kot je bila v družbi preden se je le ta razdelila (Bajuk Mušič, 2018).

Varstvo upnikov je urejeno v 592. členu ZGD-1, ki upnikom zagotavlja pravico, da lahko zahtevajo zavarovanje za svoje nezapadle, negotove ali pogojne terjatve. Takšno zavarovanje morajo zahtevati v šestih mesecih po objavi vpisa pripojitve v register. Upniki lahko to pravico uveljavljajo samo, če verjetno izkažejo, da je zaradi pripojitve ogrožena izpolnitev njihovih terjatev. Upnike je treba na to pravico opozoriti v objavi vpisa pripojitve v register.

Načelo nespremenjenega premoženjskega položaja delničarjev oziroma družbenikov preoblikovanih družb pa določa, da se zaradi preoblikovanj ne sme spremeniti premoženjski položaj družbenikov (Bajuk Mušič, 2018). Družbeniki prevzete družbe morajo imeti po preoblikovanju zagotovljen enak delež v prevzemni družbi.

Posebej je urejeno tudi varstvo imetnikov posebnih pravic. V 593. členu ZGD-1 je zapisano, da je treba imetnikom teh pravic zagotoviti enakovredne pravice v prevzemni družbi. Slednje se upošteva, če je prevzeta družba izdala zamenljive obveznice, obveznice s pravico do prednostnega nakupa delnic ali dividendne obveznice ali če je družba posameznim osebam drugače zagotovila posebne pravice do udeležbe pri dobičku. V nasprotnem primeru lahko vsak imetnik posebnih pravic od prevzemne družbe zahteva denarno doplačilo.

Slika 1: Vrste statusnih preoblikovanj v skladu z ZGD-1

Temeljno pravno podlago za statusna preoblikovanja družb v Sloveniji predstavlja ZGD-1 v šestem delu. Zakon sicer podrobneje ureja pravno ureditev statusnih preoblikovanj delniških družb, vendar se določbe smiselno uporabljajo tudi za druge pravno organizacijske oblike, če zakon ne določa drugače.

1.2 Oblike statusno pravnih preoblikovanj po ZGD-1

1.2.1 Združitev

Družbe se lahko združijo s pripojitvijo ali spojitvijo. V primeru pripojitve se opravi prenos celotnega premoženja ene ali več družb (prevzeta družba) na drugo družbo (prevzemna družba). Pri spojitvi pa se ustanovi nova družba (prevzemna družba), na katero se prenese celotno premoženje družb, ki se spajajo (prevzete družbe).

Glavna razlika med pripojitvijo in spojitvijo je v tem, da v primeru pripojitve preneha kot pravna oseba samo družba, ki se pripoji. V primeru spojitve pa kot pravne osebe prenehajo vse udeležene družbe, ki se spojijo v novo nastlalo družbo.

Osnovna značilnost obeh oblik združitvev je, da prevzete družbe z združitvijo prenehajo, ne da bi bila pri tem prej opravljena njihova likvidacija. Delničarjem oziroma družbenikom pa se zagotovijo delnice oziroma poslovni deleži prevzemne družbe. V primeru, da razmerje, v katerem se zamenjajo delnice oziroma poslovni deleži prevzete družbe za delnice oziroma poslovne deleže prevzemne družbe, ni enako ena ali več delnic oziroma poslovnih deležev prevzemne družbe za eno delnico oziroma poslovni delež prevzete družbe, lahko delničarjem oziroma imetnikom poslovnih deležev prevzemna družba zagotovi denarno izplačilo. Le to ne sme presegati desetine skupnega najmanjšega emisijskega zneska delnic oziroma poslovnih deležev, ki jih zagotovi prevzemna družba zaradi pripojitve (četrti do peti odstavek 580. člena ZGD-1).

Pri združitvah so predmet nasprotne izpolnitve, ki jih v zameno za prevzeto premoženje opravi prevzemna družba, vedno deleži te družbe. Njihovi imetniki so dotedanji imetniki deležev prevzetih družb. Ščiti jih načelo nespremenjenega položaja imetnikov deležev. Uresničuje se s tem, da imajo le ti pravico zahtevati deleže prevzemne družbe po primernem menjalnem razmerju (Kocbek in Prelič, 2016, str. 432).

Z združitvijo preide na prevzemno družbo vse premoženje, pravice in obveznosti prevzete družbe. Prevzemna družba nastopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzeta družba, kot univerzalni pravni naslednik (šesti odstavek 580. člena ZGD-1).

Pri združitvah je pomemben tudi vidik ali se združujejo družbe, med katerimi že obstaja kapitalska povezanost, ali družbe, med katerimi ni predhodne kapitalske povezanosti. Glede na ta vidik v literaturi razlikujejo med koncentracijskimi in koncernskimi združitvami.

O koncentracijskih združitvah govorimo kadar se združujejo družbe, ki pred združitvijo niso kapitalsko povezane. Združitev v tem primeru povzroči zlitje med sabo ločenih in neodvisnih premoženjskih mas. Posledica združitve je premoženjska koncentracija, ki omogoča zlasti doseganje podjetniške rasti (Prelič, 2014, str. 122).

Koncernske združitve pa potekajo med družbami, ki so predhodno kapitalsko že povezane. Pri teh združitvah je premoženjski vidik manj pomemben kot pri koncentracijskih združitvah.

1.2.2 Delitev

Družbe se lahko delijo z razdelitvijo, oddelitvijo ali izčlenitvijo. Razdelitev se opravi s hkratnim prenosom vseh delov premoženja prevzete družbe, ki z razdelitvijo preneha, ne da bi bila opravljena

njena likvidacija na novoustanovljene družbe (razdelitev z ustanovitvijo novih družb) ali na prevzemne družbe (razdelitev s prevzemom). Oddelitev se opravi s prenosom posameznih delov premoženja družbe, ki z oddelitvijo ne preneha na nove družbe (oddelitev z ustanovitvijo novih družb) ali na prevzemne družbe (oddelitev s prevzemom). Izčlenitev pa se opravi s prenosom vseh ali posameznih delov premoženja prevzete družbe, ki z izčlenitvijo ne preneha, na nove družbe (izčlenitev z ustanovitvijo novih družb) ali na prevzemne družbe (izčlenitev s prevzemom). Delitev se lahko opravi tudi na način, da se deli premoženja prevzete družbe hkrati prenesejo na nove in prevzemne družbe (prvi do peti odstavek 623. člena ZGD-1).

Tako kot pri združitvah se pri delitvah delničarjem oziroma družbenikom zagotovijo delnice oziroma poslovni deleži po enakih pravilih, kot veljajo za združitve.

Z delitvijo preide na novo ali prevzemno družbo del premoženja družbe, določen z delitvenim načrtom, ter pravice in obveznosti prevzete družbe v zvezi s prenesenim premoženjem. Nova ali prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja v zvezi s tem premoženjem, katerih subjekt je bila prevzeta družba (peti odstavek 623. člena ZGD-1).

1.2.3 Prenos premoženja

Ena izmed možnosti statusnih preoblikovanje je tudi prenos premoženja. Družba v primeru prenosa premoženja svoje celotno premoženje prenese na Republiko Slovenijo ali na samoupravno lokalno skupnost v Republiki Sloveniji. Zakon omogoča to posebno obliko statusnega preoblikovanja le kapitalskim družbam (delniški družbi, komanditni delniški družbi ali družbi z omejeno odgovornostjo).

Za družbo, ki prenaša svoje premoženje, se smiselno uporabljajo določbe po ZGD-1, ki veljajo za družbo, ki se pripaja. Z vpisom prenosa v sodni register ta družba ne preneha. Njeno premoženje v celoti preide na pravnega prevzemnika (640. člen ZGD-1).

Delničarji in družbeniki v tem primeru seveda ne morejo pridobiti enake kapitalске udeležbe od države ali samoupravne lokalne skupnosti. Imajo pa pravico do nadomestila v kakršnikoli drugi obliki premoženja. Nadomestilo za preneseno premoženje se razdeli v sorazmerju z delnicami ali deleži.

1.2.4 Sprememba pravno-organizacijske oblike

Sprememba pravno-organizacijske oblike predstavlja formalno statusno pravno preoblikovanje, za katerega je značilno, da se spremeni notranji korporacijski ustroj ne pa tudi premoženjska struktura. Družbeniki po izvedbi postopka preoblikovanja obstajajo v pravno-organizacijski obliki, ki ni enaka pravno-organizacijski obliki, v kateri so obstajali pred postopkom preoblikovanja.

V ZGD-1 so spremembe pravno-organizacijske oblike ureje v členih od 642 do 666. Zakonsko so urejena naslednja preoblikovanja:

- preoblikovanje delniške družbe v komanditno delniško družbo,
- preoblikovanje komanditne delniške družbe v delniško družbo,
- preoblikovanje delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo,
- preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v delniško družbo,
- preoblikovanje komanditne delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo,
- preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v komanditno delniško družbo,
- preoblikovanje zadruga v družbo,

- preoblikovanje družbe v zadrugo,
- preoblikovanje kapitalskih družb v osebne družbe ter preoblikovanje osebnih družb v kapitalске družbe in
- preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe.

Po ZGD-1 bi bila računovodska obravnava statusno pravnih preoblikovanj precej preprosta. Združitev in delitve družbe običajno pripoznajo po knjigovodskih vrednostih. V prvem koraku morajo družbe izločiti medsebojne salde in promete. Morebitne razlike pa poračunati v kapitalu. V primeru, da je razlika pozitivna, izkažejo razliko med kapitalskimi rezervami. Če pa je razlika negativna, pa so jo dolžni prikazati kot zmanjšanje prenesenega poslovnega izida (Bajuk Mušič, 2018). Pri tem je seveda potrebno upoštevati tudi Slovenske računovodske standarde (SRS) in Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP).

1.3 Opredelitev poslovnih združitve v računovodskih standardih

Zaradi ustrezne računovodske obravnave in posledično davčne obravnave je treba razumeti statusno pravna preoblikovanja tudi v skladu z računovodskimi standardi. Poslovna kombinacija (združitev) po SRS je transakcija ali drug poslovni dogodek, v katerem prevzemnik pridobi obvladovanje enega ali več podjetij.

Za podjetje se šteje povezana celota aktivnosti ali sredstev, ki je lahko predmet upravljanja in vodenja za namene zagotavljanja donosa v obliki dividend ali udeležbe v dobičku, nižjih stroškov ali drugih gospodarskih koristih neposredno investitorju ali drugim lastnikom ali udeležencem. Podjetje je lahko pravna oseba ali pa tudi ne. Prevzemnik podjetje obvladuje, če je izpostavljen spremenljivemu donosu iz podjetja ali ima iz svoje udeležbe v tem podjetju pravice do spremenljivega donosa ter lahko s svojim vplivom, ki ga ima na podjetje, vpliva na donos (SRS, 2024, str. 14).

MSRP 3 – Poslovne združitev opredeljuje poslovno združitev kot transakcijo ali drug poslovni dogodek, v katerem prevzemnik pridobi obvladovanje enega ali več poslovnih subjektov.

Prevzemnik lahko prevzame obvladovanje prevzetega podjetja na več načinov, na primer (SRS 2024, str. 15):

- a) s prenosom denarja, denarnih ustreznikov ali drugih sredstev (vključno s čistimi sredstvi, ki se nanašajo na podjetje);
- b) s prevzemanjem obveznosti;
- c) z izdajanjem deležev v lastniškem kapitalu;
- d) z zagotavljanjem več kot ene vrste nadomestila;
- e) brez prenosa nadomestila, izključno na podlagi pogodbe.

Računovodski standardi posebej ne definirajo oblik poslovnih združitve, kot so le te definirane v ZGD-1. V prilogi B6 k MSRP 3 je opredeljeno, da lahko ima poslovna združitev različen ustroj zaradi pravnih, davčnih ali drugih razlogov, kar med drugim vključuje naslednje primere:

- eden ali več poslovnih subjektov postanejo odvisna podjetja prevzemnika ali pa so čista sredstva enega ali več poslovnih subjektov pravno spojena s prevzemnikom,

- eno podjetje v združitvi prenese svoja čista sredstva ali njegovi lastniki prenesejo svoje deleže v lastniškem kapitalu drugemu podjetju v združitvi ali njegovim lastnikom;
- vsa podjetja, ki se združujejo, prenesejo svoja čista sredstva ali lastniki prenesejo svoje deleže v lastniškem kapitalu v novo oblikovano podjetje ali
- skupina nekdanjih lastnikov enega od podjetij, ki se združujejo, pridobi obvladovanje združenega podjetja.

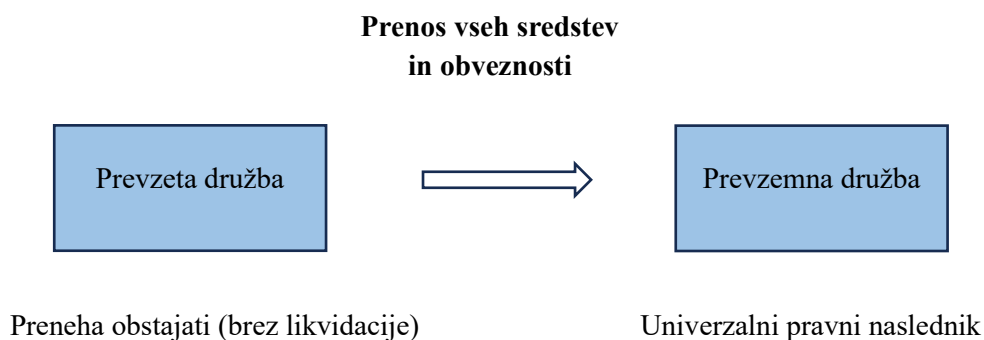
2 PRIPOJITEV

Po ZGD-1 se pripojitev opravi s prenosom celotnega premoženja ene ali več družb na drugo družbo. Na prevzemno družbo preidejo vse premoženjske pravice, ki zajemajo tako pravice stvarnega prava, obligacijske pravice, korporacijske pravice in pravice intelektualne lastnine prevzete družbe. Univerzalno pravno nasledstvo pomeni, da je s pripojitvijo povezan tudi hkratni prenos vseh obveznosti družb, ki se pripajajo.

V postopku pripojitve je institut univerzalnega pravnega nasledstva pomemben vidik, saj bi v nasprotnem primeru morali družbeniki premoženje prenesti po obligacijsko pravni poti. To pomeni sklepanje pogodb o prenosu pogodbe, cesijskih pogodb in pogodb o prevzemu dolga.

Pri pripojitvi se imetnikom deležev prevzete družbe zagotovijo deleži prevzemne družbe. Tako se kapitalska udeležba imetnikov deležev prevzete družbe nadaljuje, vendar znotraj druge družbe.

Slika 2: Prikaz pripojitve

Koraki, ki jih je potrebno izvesti v postopku pripojitve, so predstavljeni v nadaljevanju.

2.1 Poenostavljena pripojitev

Postopek pripojitve zahteva veliko formalnosti. Zaradi nesmiselnosti upoštevanja le teh v vseh primerih ZGD-1 omogoča določene poenostavitve tega postopka. ZGD-1 v 599. členu natančno določa, v katerih primerih je dopustna t.i. poenostavljena pripojitev.

Za veljavnost pogodbe o pripojitvi ni potrebno soglasje skupščine prevzemne družbe:

- če je prevzemna družba v kapitalu prevzete družbe udeležena z najmanj devetimi desetimi ali

- če delnice, ki jih mora prevzemna družba zagotoviti delničarjem prevzete družbe, ne presegajo desetine osnovnega kapitala prevzemne družbe.

Če je prevzemna družba imetnica vseh delnic prevzete družbe in je pri pripojitvi udeležena samo ta prevzeta družba, ni treba upoštevati določb 3. do 6. točke drugega odstavka 581. člena ZGD-1 (Pogodba o pripojitvi), 582. člena ZGD-1 (Poročilo posloводства o pripojitvi), 583. člena ZGD-1 (Revizija o pripojitvi) ter 5. in 6. točke drugega odstavka 586. ZGD-1 (Priprava in izvedba skupščine). Prav tako se za to družbo ne uporablja določba 594. člena ZGD-1 v delu, ki se nanaša na škodo, ki jo pripojitev povzroči delničarjem prevzete družbe.

Pri pripojitvi ni treba upoštevati določb 582., 583. ter prvega in drugega odstavka 586. člena ZGD-1, če vsi delničarji vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, dajo izjavo v obliki notarskega zapisa, da se odpovedujejo uporabi teh določb. Izjava delničarjev je lahko tudi ustna v času, ko skupščina zaseda o soglasju za pripojitev. Takšna izjava mora biti nujno vključena v zapisnik skupščine.

2.2 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem

Pripojitev družb se lahko izvede med družbami, ki so med seboj povezane ali nepovezane. Pripojitev se lahko izvede:

- med nepovezanimi družbami na trgu ali
- med družbami pod skupnim upravljanjem (povezane družbe).

V skladu s 271. členom ZGD-1 se za povezane družbe štejejo pravno samostojne družbe, ki so v medsebojnem razmerju. Poznamo več vrst razmerji, in sicer, da:

- ima ena družba v drugi večinski delež (družba v večinski lasti in družba z večinskim deležem);
- je ena družba odvisna od druge (odvisna in obvladujoča družba);
- so koncernske družbe;
- sta dve družbi vzajemno kapitalsko udeleženi ali
- so povezane s podjetniškimi pogodbami.

Obvladujoča družba je po 56. členu ZGD-1 obvladujoča družba, če izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:

- ima večino glasovalnih pravic v drugi družbi;
- ima pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta druge družbe in je hkrati družbenik te družbe;
- ima pravico do prevladujočega vpliva nad drugo družbo na podlagi podjetniške pogodbe ali drugega pravnega temelja;
- je družbenik v drugi družbi in če na podlagi pogodbe z drugimi družbeniki te družbe nadzoruje večino glasovalnih pravic v tej družbi ali
- ima prevladujoči vpliv nad drugo družbo oziroma ga dejansko izvaja ali si podredi vodenje te družbe.

Ker je v zadnjem delu zaključne naloge predstavljen primer pripojitve obvladujoče družbe k odvisni družbi, je nujno opredeliti transakcije družb pod skupnim upravljanjem. Pri poslovni združitvi, ki vključuje družbe pod skupnim upravljanjem, vse družbe, ki se združujejo, tako pred združitvijo kot po združitvi upravlja ista stranka.

Ključna značilnost transakcij pod skupnim upravljanjem je torej, da se izvajajo med povezanimi družbami. Pri teh vrstah združitve se združujejo družbe, pri katerih že obstaja predhodna kapitalska povezanost.

Pri tem je pomemben zlasti ekonomski interes za optimalno reorganizacijo premoženjskih struktur med posamezne nosilce z namenom povečanja donosa in zmanjšanja stroškov. Gre za reorganizacijo poslovanja podjetij znotraj skupine.

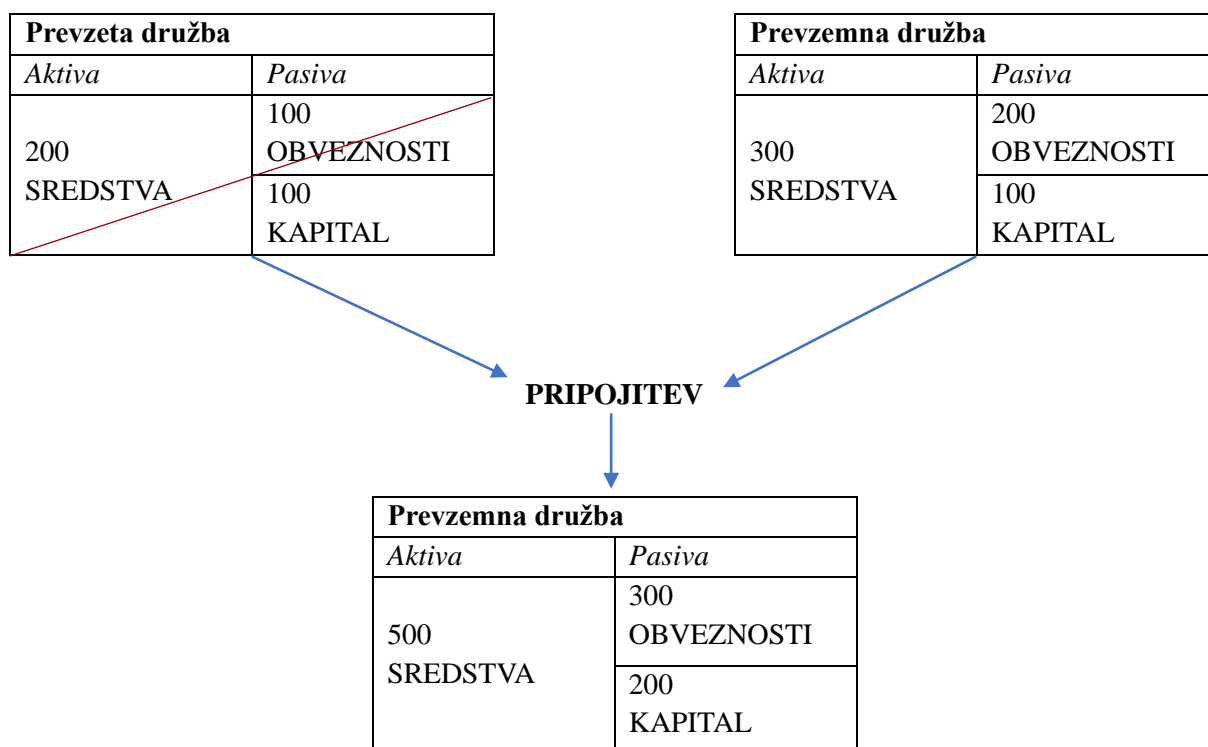
Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem lahko potekajo v različnih smereh. Lahko gre za:

- **premik po vertikalni osi:**
 - o od spodaj navzgor, na primer pripojitev hčere k materi (*up-stream merger*) ali
 - o od zgoraj navzdol, na primer pripojitev matere h hčeri (*down-stream merger*)
- **premik po horizontalni osi**, na primer pripajanje sestrskih družb (*side-stream merger*).

3 RAČUNOVODSKI VIDIK PRIPOJITVE

Za računovodsko obravnavo je, kot že omenjeno, potrebno izhajati iz dejstva, da ZGD-1 in računovodski standardi združitve in znotraj njih pripojitve ne opredeljujejo povsem enako.

Slika 3: Pripojitev družb

Priopjitev bodo družbe običajno pripoznale po knjigovodskih vrednostih (odvisno od velikosti družbe). Pred tem bodo najprej izločile medsebojne salde in promete. Morebitne nastale razlike pa bodo poračunale v kapitalu – kot kapitalske rezerve, če bo razlika pozitivna, ali kot zmanjšanje prenesenega poslovnega izida, če bo razlika negativna (zmanjšanje prenesenega čistega dobička oziroma povečanje prenesene izgube).

Sredstva in obveznosti do virov sredstev, ki na podlagi priopjitve preidejo na prevzemno družbo, se morajo, v skladu s 68. členom ZGD-1, ovrednotiti v skladu s SRS ali MSRP. Poslovna kombinacija (združitev), kot jo opredeljujejo računovodski standardi, vedno nastane z nakupom druge organizacije in ne kot posledica statusno pravnih preoblikovanj, kot jih določa ZGD-1. Poslovna združitev, kot jo določajo tako SRS kot MSRP, je transakcija, v kateri organizacija pridobi možnosti obvladovanja druge organizacije.

SRS priopjitve ne obravnavajo izčrpno, ampak napotujejo na neposredno uporabo MSRP. SRS urejajo poslovne kombinacije (združitve) v 6. točki Okvira Slovenskih računovodskih standardov. Le ti povzemajo rešitve MSRP 3 – Poslovne združitve, MRSP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 – Ločeni računovodski izkazi.

Posledica poslovne kombinacije (združitve), kot jo opredeljujejo računovodski standardi, je sestava konsolidiranih računovodskih izkazov (Bajuk Mušič, 2018).

Konsolidirani računovodski izkazi se poenostavljeno povedano sestavijo tako, da se seštejejo izkazi obvladujoče družbe in odvisne oziroma odvisnih družb. Pri tem postavko za postavko seštevamo sorodne vrste sredstev, obveznosti, kapitala, prihodkov in odhodkov ter denarnih tokov.

Ko govorimo o konsolidiranih računovodskih izkazih, je potrebno razumeti določbe prepoznavanja dobrega imena v konsolidiranih računovodskih izkazih. Dobro ime nastane pri poslovnih združitvah, in sicer kadar ena družba pridobi obvladovanje druge. Dobro ime prevzemna družba obračuna v konsolidiranih izkazih skupine, ko prvič pridobi obvladovanje.

Po SRS in MSRP prevzemnik poslovno kombinacijo – združitev računovodsko obravnava po **prevzemni metodi**.

3.1 Prevzemna metoda

Računovodski standardi določajo, da mora prevzemnik vsako poslovno kombinacijo (združitev) obračunati po prevzemni metodi.

Prevzemna metoda zahteva:

- a) določitev prevzemnika;
- b) določitev datuma prevzema;
- c) pripoznanje in izmeritev opredeljivih pridobljenih sredstev, prevzetih obveznosti in neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju;
- d) pripoznanje in izmeritev dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu.

Po prevzemni metodi prevzemnik meri prevzeta sredstva in obveznosti po pošteni vrednosti na dan prevzema. Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja (SRS 16, 2024, str. 142).

3.1.1 Določitev prevzemnika

Pri vsaki poslovni združitvi je treba eno od podjetij, ki se združujejo, določiti kot prevzemnika. Prevzemnik je podjetje, ki pridobi obvladovanje drugega podjetja (tj. prevzeto podjetje). Za določitev prevzemnika je nujno upoštevati tudi MSRP 10. MSRP 3 v členih B14 do B18 našteva nekatera znamenja za določanje prevzemnika:

- poštena vrednost enega od podjetij, ki se združujejo, je veliko večja kot poštena vrednost drugega podjetja;
- podjetje, ki da denar ali izda delnice;
- poslovodstvo enega podjetja lahko vpliva na izbiro poslovodstva drugega.

Prevzemnik obvladuje podjetje, če je izpostavljen spremenljivemu donosu iz podjetja ali ima iz svoje udeležbe v tem podjetju pravice do spremenljivega donosa ter lahko s svojim vplivom, ki ga ima na podjetje, vpliva na donos (SRS 2024, str. 14).

3.1.2 Določitev datuma prevzema

Prevzemnik določi datum prevzema. Datum prevzema je datum, ko prevzemnik pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem. To je običajno datum, na katerega prevzemnik zakonito prenese nadomestilo, pridobi sredstva in prevzeme obveznosti prevzetega podjetja (MSRP 3).

Na datum prevzema prevzemnik razvrsti ali določi opredeljiva pridobljena sredstva in prevzete obveznosti v skladu z zahtevami posameznih SRS-jev. Prevzemnik meri pridobljena opredeljiva sredstva in prevzete obveznosti po pošteni vrednosti na datum prevzema, razen zaslužkov zaposlenih (SRS 2024, str. 15).

3.1.3 Dobro ime

Dobro ime je razlika med kupnino (prenesenim nadomestilom), ki jo prevzemna družba plača za pridobljeni lastniški delež v drugi družbi, povečano za znesek neobvladujočih deležev in pošteno vrednost obstoječih naložb prevzete družbe, ter čisto vrednostjo pridobljenih sredstev in obveznosti (imenovano tudi neto sredstva).

Prevzemnik pripozna dobro ime na datum prevzema. Dobro ime se obračuna kot presežek (a) nad (b):

- a) Skupek
- prenesenega nadomestila, ki ga običajno meri po pošteni vrednosti na datum prevzema;
 - zneska neobvladujočega deleža v prevzeti organizaciji ter
 - v poslovni združitvi, izvedeni v več stopnjah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzete organizacije na datum prevzema.
- b) Čisti znesek opredeljivih pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema.

Vsebinsko pomeni dobro ime presežek kupnine, ki jo je prevzemna družba plačala lastnikom prevzete družbe za kupljen delež zaradi pričakovanih prihodnjih dobičkov, ki jih bo prevzeta družba ustvarjala na podlagi pričakovanj. Dobro ime je torej del kupnine, ki jo prevzemna družba plača za prihodnje dobičke, ki naj bi jih ustvarjala prevzeta družba (Bajuk Mušič, 2014).

Dobro ime tako ne more nastati pri pripojitvi hčerinskega podjetja k matičnemu ali pri drugih pripojitvah podjetij v skupini, če obvladujoča družba odvisne družbe v preteklosti ni kupila od tretje, nepovezane osebe, ampak jo je ustanovila.

V primeru, da je prevzemna družba za lastniški delež prevzete družbe plača manj, kot je poštena vrednost pridobljenih sredstev in obveznosti, nastane v konsolidiranih računovodskih izkazih t.i. slabo ime. Za znesek slabega imena prevzeta družba takoj ob nastanku pripozna prihodke.

Dobro ime se obravnava kot neopredmeteno sredstvo z določeno dobo koristnosti. V kolikor dobe koristnosti dobrega imena ni mogoče zanesljivo določiti, se le ta enakomerno časovno amortizira v petih letih. V skladu z osmim odstavkom 33. člena ZDDPO-2 se amortizacija dobrega imena ne prizna kot odhodek.

V skladu s SRS 17 (SRS 2024, str. 156) se celotno dobro ime, ki nastane pri pripojitvi, pripiše na eno ali več denar ustvarjajočih enot. Če knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote, vključno z dobrim imenom, presega njeno nadomestljivo vrednost, sledi izmera izgube zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote. Znesek izgube zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote je enak presežku knjigovodske vrednosti denar ustvarjajoče enote nad njeno nadomestljivo vrednostjo.

Denar ustvarjajoča enota je najmanjša razpoznavna skupina sredstev, ki ustvarja prejemke (denarne pritoke), v veliki meri neodvisne od prejemkov na podlagi drugih sredstev ali skupin sredstev (SRS, 2024, str. 158).

Nadomestljiva vrednost sredstva je poštena vrednost, znižana za stroške prodaje, ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je višja.

Izguba zaradi oslabitve se razporedi v obliki znižanja knjigovodskih vrednosti sredstev denar ustvarjajoče enote v naslednjem vrstnem redu:

- najprej se zniža knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (ali skupino enot);
- potem se po potrebi glede na delež knjigovodske vrednosti posameznega sredstva v denar ustvarjajoči enoti sorazmerno znižajo knjigovodske vrednosti ostalih sredstev denar ustvarjajoče enote (ali skupine enot).

Pri razporejanju izgube zaradi oslabitve organizacija ne sme znižati knjigovodske vrednosti posameznega sredstva denar ustvarjajoče enote pod najvišjo izmed naslednjih vrednosti:

- a) pošteno vrednost, znižano za stroške prodaje (če je določljiva);
- b) vrednost pri uporabi (če je določljiva);
- c) nič.

Znesek izgube zaradi oslabitve, ki bi bil sicer razporejen na sredstvo, je treba sorazmerno razporediti na druga sredstva denar ustvarjajoče enote. Izguba zaradi oslabitve se pri dobrem imenu ne more razveljaviti.

Odhodki iz naslova prevrednotenja zaradi oslabitve dobrega imena so v skladu s 23. členom ZDDPO-2 davčno priznani, vendar največ do zneska, ki ustreza 20 odstotkom začetno izkazane vrednosti dobrega imena.

Organizacije, ki izpolnjujejo pogoje za mikro in majhne družbe, lahko poslovno kombinacijo obračunajo tudi po metodi knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti prevzetega podjetja. V tem primeru prevzemna organizacija na dan prevzema pripozna vsa pridobljena opredeljiva sredstva po njihovih knjigovodskih vrednostih. Razlika se obračuna enako kot pri prevzemni metodi, kar pomeni, da prevzemnik pripozna dobro ime na datum prevzema kot presežek (a) nad (b);

a) Skupek

- prenesenega nadomestila, ki ga običajno meri po pošteni vrednosti na datum prevzema;
- zneska neobvladujočega deleža v prevzeti organizaciji ter
- v poslovni združitvi, izvedeni v več stopnjah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzete organizacije na datum prevzema.

b) Čisti znesek opredeljivih pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema.

Presežek (b) nad (a) je potrebno pripoznati kot prihodek (presežek) v poslovnem izidu (SRS 2024, str. 17).

3.2 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem po SRS

Po SRS je poslovna kombinacija, ki vključuje organizacije pod skupnim upravljanjem, kombinacija v kateri vse organizacije, ki se kombinirajo, na koncu upravlja ena in ista stranka oziroma stranke tako kot pred poslovno kombinacijo kot po poslovni kombinaciji, pri čemer to upravljanje ni prehodno (SRS, 2024, str. 17).

Poslovna kombinacija (združitev) po SRS vedno nastane z nakupom druge organizacije in ne kot posledica statusno pravnih preoblikovanj, kot jih določa ZGD-1. Posledica poslovne kombinacije (združitve), kot jo opredeljujejo računovodski standardi, je sestava konsolidiranih računovodskih izkazov, kar izhaja iz razumevanja MSRP (Bajuk Mušič, 2018).

Po SRS se poslovne kombinacije z organizacijami pod skupnim upravljanjem obračunavajo po **metodi knjigovodskih vrednosti sredstev** in obveznosti prevzetega podjetja. Prevzemnik presežek (b) nad (a):

a) skupek:

- prenesenega nadomestila za prevzeto organizacijo (podjem), običajno merjenega po pošteni vrednosti na datum prevzema;
- zneska neobvladujočega deleža v prevzeti organizaciji (podjemu) ter
- v poslovni kombinaciji, izvedeni v več stopnjah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzete organizacije (podjema) na datum prevzema.

b) Čisti znesek opredeljivih, s prevzemom organizacije (podjema) pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema

pripozna kot povečanje kapitalskih rezerv, presežek (a) nad (b) pa kot zmanjšanje prenesenega čistega poslovnega dobička oziroma povečanje prenesene čiste izgube iz prejšnjih let.

3.3 Poslovne kombinacije pod skupnim upravljanjem po MSRP

V skladu z MSRP 3 so poslovne združitve organizacij pod skupnim upravljanjem (kamor se uvrščajo statusna preoblikovanja po ZGD-1) izločene iz določb tega standarda. MSRP 3 se tako ne uporablja za (3 točka MSRP 3):

- (a) poslovne združitve, pri katerih podjetja ali poslovni subjekti sodelujejo v obliki skupnih vlaganj;
- (b) poslovne združitve, ki vključuje podjetja ali poslovne subjekte pod skupnim upravljanjem;
- (c) poslovne združitve, ki vključujejo dve ali več vzajemnih podjetij in
- (d) poslovne združitve, pri katerih ločena podjetja ali poslovni subjekti sodelujejo z ustanovitvijo poročajočega podjetja zgolj na podlagi pogodbe brez pridobitve deleža v lastniškem kapitalu (na primer poslovne združitve, pri katerih ločena podjetja sodelujejo zgolj na podlagi pogodbe pri ustanovitvi podjetja, ki nastopa na dveh borzah).

Slednje pomeni, da se transakcije statusno pravnih preoblikovanj organizacij pod skupnim upravljanjem ne merijo po prevzemni metodi. Kot že zapisano, po prevzemni metodi prevzemnik meri prevzeta sredstva in obveznosti po pošteni vrednosti na dan prevzema. Slednje je razlog, da se pri poslovnih združitvah pod skupnim upravljanjem transakcije ne merijo po prevzemni metodi. Poštena vrednost se namreč meri med subjekti v redni transakciji med neodvisnimi udeleženci na trgu.

Ključno vprašanje pri evidentiranju pripojitve odvisnega podjetja k obvladujočemu je način pridobitve obvladovanja odvisnega podjetja.

1. Če je obvladujoče podjetje kupilo odvisno podjetje od tretje, nepovezane osebe, mora nakup v konsolidiranih računovodskih izkazih obračunati po prevzemni metodi v skladu z MSRP 3.
2. Če pa je odvisno podjetje ustanovilo obvladujoče podjetje, potem slednje ne ustreza definiciji poslovne združitve po MSRP 3, saj ni prišlo do nakupa. V tem primeru se pripojitev obračuna kot združitev bilančnih postavk z izločitvijo medsebojnih saldov in poračunom razlike v kapitalskih rezervah. V tem primeru pripojitev prevzemna družba evidentira po knjigovodski vrednosti, ki jo izkazuje prevzeta družba na dan pripojitve.

PRIMER 1: Knjiženje pripojitve ustanovljene odvisne družbe (povzeto po Bajuk Mušič, 2018)*Tabela 1: Bilanca stanja družbe A = obvladujoča družba*

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	150	Osnovni kapital	45
Naložba v družbo B	10	Kapitalske rezerve	100
Terjatve	5	Prejeta posojila	40
Denarna sredstva	25	Obveznosti	5
SKUPAJ SREDSTVA	190	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	190

Tabela 2: Bilanca stanja družbe B = odvisna družba

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	25	Osnovni kapital	40
Naložba	0	Kapitalske rezerve	0
Terjatve	15	Prejeta posojila	0
Denarna sredstva	5	Obveznosti	5
SKUPAJ SREDSTVA	45	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	45

Ker je torej družba A ustanovila družbo B in je ni kupila, ne gre za poslovno združitev, kot jo določajo računovodski standardi. Družba A pripojitev družbe B obračuna po knjigovodski vrednosti prevzetih sredstev in obveznosti do virov sredstev. Ker gre za poslovno združitev pod skupnim upravljanjem, pripojitev obračuna z združevanjem obeh bilanc, pri čemer se izločijo medsebojni saldi, razliko pa poračuna v postavki kapitalskih rezerv.

Tabela 3: Bilanca stanja po pripojitvi družbe B k družbi A

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	175	Osnovni kapital	45
Naložba	0	Kapitalske rezerve	130
Terjatve	20	Prejeta posojila	40
Denarna sredstva	30	Obveznosti	10
SKUPAJ SREDSTVA	225	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	225

PRIMER 2: Knjiženje pripojitve k družbi pridobljeni od neodvisne osebe na trgu (lastni prikaz)

Predpostavimo, da je poštna vrednost enaka knjigovodski vrednosti. Nadomestilo za nakup družbe B pa je znašalo 100 enot, za kar je družba A najela posojilo.

Tabela 4: Bilanca stanja družbe A = obvladujoča družba

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	150	Osnovni kapital	45
Naložba v družbo B	100	Preneseni čisti dobiček	100
Terjatve	5	Prejeta posojila	100
Denarna sredstva	25	Obveznosti	35
SKUPAJ SREDSTVA	280	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	280

Tabela 5: Bilanca stanja družbe B = odvisna družba

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	20	Osnovni kapital	80
Naložba	0	Preneseni čisti dobiček	0
Terjatve	40	Prejeta posojila	0
Denarna sredstva	30	Obveznosti	40
SKUPAJ SREDSTVA	120	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	120

V tem primeru je družba A kupila družbo B na trgu od nepovezane osebe. Tako po SRS kot po MSRP se v tem primeru uporabi prevzemna metoda. Prevzeta sredstva in obveznosti se izmerijo po pošteni vrednosti na dan prevzema.

Tabela 6: Bilanca stanja po pripojitvi družbe B k družbi A

Sredstva	Znesek	Obveznosti do virov sredstev	Znesek
Osnovna sredstva	170	Osnovni kapital	45
DOBRO IME	20	Preneseni čisti dobiček	70
Terjatve	45	Prejeta posojila	100
Denarna sredstva	55	Obveznosti	75
SKUPAJ SREDSTVA	290	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	290

Dobro ime je v poenostavljenem prikazu izračunano kot razlika med nadomestilom za nakup družbe (kupnino) v višini 100 enot in vrednostjo prevzete družbe na dan obračuna v višini 80 enot.

Ker je kupnina višja od poštene vrednosti neto sredstev prevzete družbe, prevzemna družba pripozna dobro ime.

Dobro ime, pripoznano v poslovni kombinaciji, je sredstvo, ki predstavlja prihodnje gospodarske koristi, izhajajoče iz drugih sredstev, pridobljenih pri prevzemu druge organizacije (podjema) in ki niso posamično opredeljiva in ločeno pripoznana (SRS, 2024, str. 158).

Razlika v višini 10 enot se pripozna v zmanjšanju prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let.

3.4 Vodenje poslovnih knjig pri pripojitvi

Poslovne knjige so: »povezane knjige, kartoteke oziroma datoteke s knjiženimi poslovnimi dogodki, vidnimi iz knjigovodskih listin. Vodijo se temeljne poslovne knjige (temeljni knjigovodski razvidi) in pomožne poslovne knjige (pomožni knjigovodski razvidi) oziroma dnevnik, glavne knjige, razčlenjevalne knjige in druge pomožne knjige« (Zveza RFR, 2024)

Za pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov, ki so zajeti v poslovnih knjigah, je pri pripojitvi pomemben obračunski datum. Od tega je odvisna pravilna vključitev v poslovne knjige in štetje rokov, ki veljajo za predložitev davčnih obračunov. Pogodba o pripojitvi začne do tretjih oseb učinkovati šele z dnem vpisa v sodni register. Med obračunskim dnem pripojitve in med dnem vpisa v sodni register pa običajno nastane zamik. Slednje postane zapleteno še posebej, če obračunski datum in vpis v sodni register nista v istem poslovnem in davčnem obdobju.

Prezeta družba na obračunski dan pripojitve sestavi izkaze, kot bi jih ob koncu poslovnega leta. Po obračunskem datumu prezeta družba še vedno vodi poslovne knjige sama, vodi pa jih v svojem imenu in za račun prevzemne družbe. V času med obračunskim datumom in datumom vpisa v sodni register prezeta družba v odnosu do tretjih oseb še vedno deluje v svojem imenu pod svojo matično ter davčno številko.

Po vpisu v sodni register prezeta družba preda prevzemni družbi poslovne knjige, ki jih je vodila v tem vmesnem času. Prevzemna družba na podlagi teh poslovnih knjig vnese v svoje poslovne knjige prezeta sredstva in obveznosti.

Če sta prezeta in prevzemna družba imeli na obračunski dan medsebojne salde, jih mora prevzemna družba ob prenosu izključiti. Prav tako mora za to vmesno obdobje izločiti prihodke in odhodke, ki sta jih obračunali na podlagi medsebojnega poslovanja.

4 DAVČNA OBRAVNAVA PRIPOJITVE

Za ustrezno računovodsko in davčno obravnavo statusnopravnih preoblikovanj gospodarskih družb je treba hkrati poznati in upoštevati računovodske standarde, davčno zakonodajo in statusnopravni vidik. Z računovodskega vidika je pomembno pravilno evidentiranje prenosa vrednosti sredstev in obveznosti, kjer je potrebno upoštevati posebna pravila merjenja in vrednotenja prenesenih sredstev in obveznosti. Ob tem pa je potrebno upoštevati tudi davčna pravila, saj se davčne vrednosti prenesenih sredstev in obveznosti običajno razlikujejo od knjigovodskih vrednosti. Za pravilno vsebinsko razumevanje je potrebno upoštevati različne pravne podlage. Te so Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2) in računovodski standardi. Računovodski standardi se uporabljajo glede na podlago, ki jo za računovodenje uporablja organizacija, torej SRS ali MSRP.

Obdavčitev statusnih preoblikovanj ureja ZDDPO-2 v VII. Poglavju - obdavčitev pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah. Tehničnoizvedbene posebnosti in postopki pa so urejeni v ZDavP-2.

4.1 Davek od dohodkov pravnih oseb

Davčne posledice so odvisne od računovodske obravnave. Zaradi posebne računovodske obravnave pripojitve se morebiti lahko pojavi nastanek razlik med računovodsko in davčno obravnavo. Te razlike

lahko v prihodnjih letih vplivajo na davčno osnovo za davek od dohodkov pravnih oseb (DDPO). V obračunu DDPO so temu namenjene posebne zaporedne številke.

Družbe in družbeniki si prizadevajo, da zaradi pripojitve ne bi prišlo do obdavčitve. Slednje je razumljivo, saj ne gre za prodajo družb temveč za materialno preoblikovanje, običajno brez denarnih nadomestil. Če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji, lahko družbe izkoristijo davčno nevtralno obravnavo v tistem delu, ko družbeniki ne prejmejo plačila v denarju (Drobež Tomšič, 2019).

V skladu z ZDDPO-2 se za združitev šteje vsaka transakcija, ki se izvede v skladu z določili, ki urejajo gospodarske družbe o statusnem preoblikovanju družb. Torej so združitve in delitve v skladu z ZDDPO-2, transakcije, kot jih določa ZGD-1.

Prevzete in prevzemne družbe imajo upravičenja in obveznosti po 49. členu ZDDPO-2, če so izpolnjeni pogoji od 48. do 53. člena ZDDPO-2 – Obdavčitev pri združitvah in delitvah.

V skladu z 49. členom ZDDPO-2 je pri združitvah:

- **Prevzeta družba:** oproščena davka v zvezi s skritimi rezervami oziroma v zvezi z dobički in ji niso priznane izgube, ki jih je možno pripisati prenesenim sredstvom in obveznostim. Dobiček oziroma izguba se izračuna kot razlika med pošteno in davčno vrednostjo sredstev in obveznosti na obračunski dan združitve na način, kot da bi bila odtujena nepovezani osebi za plačilo (skrite rezerve).
- **Prevzemna družba:** upravičena do:
 - o do prevzema rezervacij, ki jih je oblikovala prevzeta družba, in do prevzema davčnih upravičenj in pogojev v zvezi s temi rezervacijami, ki bi veljali za prevzeto družbo, če prenos ne bi bil izvršen;
 - o do prevzema davčnih izgub prevzete družbe pod enakimi pogoji, ki bi veljali za prevzeto družbo, če prenos ne bi bil izvršen, vključno s pogoji iz petega do sedmega odstavka 36. člena tega zakona;
 - o do oprostitve davka v zvezi z dobički, ki jih doseže ob prenehanju udeležbe v kapitalu prevzete družbe, če je imela pred združitvijo oziroma delitvijo udeležbo v kapitalu prevzete družbe.

Družbenik prevzete družbe, ki pri združitvi zamenja vrednostne papirje prevzete družbe za vrednostne papirje prevzemne družbe, je oproščen davka v zvezi z dobičkom oziroma mu ni priznana izguba, ki nastane ob zamenjavi vrednostnih papirjev prevzete družbe, razen če prejme plačilo v denarju. Opisano velja v primerih:

1. če je družbenik rezident Slovenije; ali
2. če družbenik ni rezident Slovenije in je imetnik vrednostnih papirjev v prevzetidružbi in prevzemni družbi preko poslovne enote, ki jo ima v Sloveniji.

Če prejme plačilo v denarju, je družbenik zavezan za davek v deležu, ki ustreza plačilu v denarju.

V skladu z drugim odstavkom 49. člena ZDDPO-2 je prevzemna družba dolžna ovrednotiti prevzeta sredstva in obveznosti, amortizirati prevzeta sredstva ter izračunavati dobičke ali izgube v zvezi s prenesenimi sredstvi in obveznostmi ob upoštevanju njihovih davčnih vrednosti pri prevzeti družbi na obračunski dan združitve oziroma na način, kot če prenos ne bi bil izvršen.

Pogoj za pridobitev pravic iz 49. člena ZDDPO-2 je, da sta prevzeta in prevzemna družba rezidenta Slovenije in oziroma ali rezidenta države članice EU, ki ni Slovenija, in sicer:

1. če sta prevzeta družba in prevzemna družba rezidenta Slovenije, ne glede na to, ali se obrat ali obrati prevzete družbe nahajajo v Sloveniji ali v državi članici EU, ki ni Slovenija;
2. če je prevzeta družba rezident države članice EU, ki ni Slovenija, in je prevzemna družba rezident Slovenije, pod pogojem, da po združitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in izgube ne pripadajo poslovnim enotam prevzemne družbe izven Slovenije;
3. če je prevzemna družba rezident države članice EU, ki ni Slovenija, in je prevzeta družba rezident Slovenije ali druge države članice EU, ki ni Slovenija, pod pogojem, da po združitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in izgube pripadajo poslovnim enotam prevzemne družbe v Sloveniji (50. člen ZDDPO-2).

Z vidika obdavčitve z davkom od dohodkov pravih oseb je pomembna opredelitev pojma obrat. Za obrat se po ZDDPO-2 šteje premoženje (vsa sredstva in obveznosti), ki se lahko pripiše delu družbe, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobno tvoriti neodvisno premoženje, in je subjekt, ki je spodoben poslovati z lastnim premoženjem.

4.1.1 Skrite rezerve

Skrite rezerve predstavljajo znesek, ki se izračuna kot razlika med pošteno vrednostjo in davčno vrednostjo sredstev in obveznosti po stanju na dan sestave davčnega obračuna (tretji odstavek 38. člena ZDDPO-2).

Poštena vrednost je znesek, za katerega je mogoče prodati ali na drug način zamenjati sredstvo ali s katerim je mogoče poravnati obveznost ali za katerega je mogoče zamenjati podeljen kapitalni instrument med dobro obveščanima in voljnima strankama v poslu, v katerem sta stranki medsebojno neodvisni in enakopravni (četrti odstavek 38. člena ZDDPO-2).

Davčna vrednost posameznega sredstva ali obveznosti pa je znesek, ki se prisodi temu sredstvu ali obveznosti pri obračunu davka oziroma na podlagi katerega se izračunavajo prihodki, odhodki, dobički in izgube pri obračunu davka (peti odstavek 38. člena ZDDPO-2). Po navadi je davčna vrednost enaka knjigovodski, ni pa temu vedno tako. Lahko je tudi manjša ali večja.

Če je poštena vrednost sredstva večja od njegove davčne vrednosti, skriva sredstvo dobiček, sicer skriva izgubo. Obratno velja za obveznosti. Skrite rezerve so razlika, ki bi bila razkrita in obdavčena, če bi se sredstva in obveznosti prodale na trgu. Navadno se skrite rezerve pojavijo pri zemljiščih, objektih in finančnih naložbah.

Skrite rezerve so obdavčene ob prenehanju ali ob statusnem preoblikovanju družb. Če so izpolnjeni predpisni pogoji, se skrite rezerve v obeh primerih neobdavčene (Hieng, 2016).

Pri pripojitvi mora davčni zavezanec, ki se pripoji k drugi pravni osebi v davčnem obračunu razkriti skrite rezerve, ki se nanašajo na preostalo oziroma preneseno premoženje in jih vključiti v davčno osnovo (361. člen ZDavP-2). Družba mora skrite rezerve razkriti in jih vključiti v davčni obračun na obračunski dan združitve. Obračunski dan je dan, na katerega je po sklepu pristojnih organov družbe opravljena pripojitev. To je torej presečni dan, na katerega mora prevzeta družba sestaviti računovodske izkaze in davčni obračun.

Skrite rezerve mora družba razkriti v prilogi 3a k obračunu davka od dohodkov pravnih oseb, ki se pripravi zaradi združitve. Razkrijejo in obdavčijo se skrite rezerve na premoženju, ki se prenaša iz prevzete družbe na prevzemno družbo.

Obdavčitvi pa se lahko izogne, če so izpolnjeni vsi v ZDDPO-2 naštetih pogoji, če izpolni predpisane obveznosti in če preoblikovanje priglasijo pri finančnem uradu (priglasitev davčne nevtralnosti). V tem primeru je prevzeta družba oproščena davka v zvezi s skritimi rezervami oziroma v zvezi z dobički, ki jih je mogoče pripisati prenesenim sredstvom in obveznostim.

4.1.2 Prenos rezervacij, davčnih izgub in olajšav ter oprostitev davka v zvezi dobički

Če davčni organ odobri priglasitev davčne nevtralnosti, je prevzemna družba upravičena do:

- prevzema rezervacij, ki jih je oblikovala prevzeta družba, in do prevzema davčnih opravičenj in pogojev v zvezi s temi rezervacijami, ki bi veljali za prevzeto družbo, če pripojitev ne bi bila izvršena;
- prevzema davčnih izgub prevzete družbe pod enakimi pogoji kot bi veljali za prevzeto družbo, če pripojitev ne bi bila izvršena;
- do oprostitve davka v zvezi z dobički, ki jih doseže ob prenehanju udeležbe v kapitalu prevzete družbe, če je imela pred pripojitvijo udeležbo v kapitalu prevzete družbe (prevzemna družba je izkazovala naložbo v prevzeto družbo, ki jo je pripojila).

V kolikor davčni organ priglasitev zavrne ali pa priglasitev sploh ni bila opravljena, prevzeta in prevzemna družba ne moreta uveljavljati nobenih od zgornjih opravičenj. Enako velja tudi za družbenike. Slednje pomeni, da mora prevzeta družba v zadnji davčni obračun vključiti vse skrite rezerve in obračunati ter plačati davek od dohodkov pravnih oseb. Prevzemna družba pa ni upravičena do enake davčne obravnave stroškov v povezavi z oblikovanjem rezervacij, kot jih je imela prevzeta družba. Prav tako ji ne pripada prevzem davčnih izgub in olajšav prevzete družbe ter ni upravičena do oprostitve davka v zvezi z dobičkom, ki ga doseže ob prenehanju udeležbe v kapitalu prevzete družbe.

4.1.3 Priglasitev davčne nevtralnosti

Prevzeta in prevzemna družba morata davčno nevtralno obravnavo pravočasno priglasiti davčnemu organu v skladu s 381. členom ZDavP-2. Z davčno nevtralno obravnavo se priglasijo davčna nevtralna obravnava za udeležene družbe in družbenika pravno osebo, v njej pa se (lahko) uveljavlja tudi upravičenja za družbenika fizično osebo (peta točka 331. člena ZDavP-2).

Priglasitev opravi prevzeta družba ali prevzemna družba, ki je rezident Republike Slovenije. Če sta obe družbi rezidenta Republike Slovenije priglasitev opravi prevzeta družba. Če nobena od družb ni rezident Republike Slovenije, pa prevzemna družba pred predvidenim datumom transakcije iz 48. člena ZDDPO-2. Kadar priglasitev ni opravljena pred predvideno transakcijo, jo je, kot izhaja iz sodb Upravnega sodišča, potrebno opraviti pred vpisom združitve v sodni register (Drobež Tomšič, 2019).

Davčni organ lahko opravičenja zavrne, če za davčno nevtralno obravnavo niso izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V tem primeru mora prevzeta družba v davčno osnovo vključiti skrite rezerve. Najpogosteje davčni organ zavrne davčno nevtralno obravnavo, kadar je glavni ali eden od glavnih namenov združitve manjše plačilo davka ali izogibanje davčnim obveznostim.

Davčni zavezanec mora, v skladu s tretjim odstavkom 381. člena ZDavP-2, ob priglasitvi predložiti davčnemu organu naslednje:

- **navedbo družb**, ki se združujejo;

- **dokazila**, da se prevzeta družba oziroma prevzemna družba štejeta za rezidenta države članice EU, ki ni Republika Slovenija, po 50. členu ZDDPO-2, če katera od njiju ali obe nista rezidenta Republike Slovenije;
- **dokazila o rezidentstvu** družbenikov prevzete družbe, ki bodo pri združitvi zamenjali vrednostne papirje v prevzeti družbi za vrednostne papirje v družbi prejemnici, in dokazilo o lastništvu vrednostnih papirjev v skladu s tretjim odstavkom 49. člena ZDDPO-2;
- **bilanco stanja prevzete družbe** oziroma prevzetih družb, če jih je več, na obračunski dan združitve oziroma delitve, **opis premoženja** (obrat), ki se prenaša, ter **navedbo dejstev**, ki dokazujejo, da s poslovno organizacijskega vidika obrat oziroma obrati, ki se prenašajo, predstavljajo neodvisno poslovanje;
- **zneske rezerv in rezervacij** v bilanci stanja na obračunski dan združitve, **zneske davčnih izgub** prevzete družbe, **davčne oprostitve in pogoje** v zvezi z njimi, ki bi veljali za prevzeto družbo, če prenos ne bi bil izvršen, **navedba udeležbe**, če jo ima, prevzemna družba v prevzeti družbi;
- **navedbo**, če sta prevzeta družba in prevzemna družba rezidenta Republike Slovenije, ali se obrat oziroma obrati prevzete družbe nahaja v Republiki Sloveniji ali v državi članici EU, ki ni Republika Slovenija, z navedbo te države;
- **izjavo prevzemne družbe**, da po združitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in davčne izgube ne bodo pripadale poslovni enoti prevzemne družbe izven Republike Slovenije, oziroma, da bodo po združitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in izgube pripadale poslovni enoti prevzemne družbe v Republiki Sloveniji;
- **ocenjene zneske plačila** v denarju, ki bo opravljen posameznim družbenikom ob odsvojitvi vrednostnih papirjev;
- **tržno in knjigovodsko vrednost** vrednostnih papirjev prevzemne družbe na dan pred priglasitvijo iz drugega odstavka tega člena;
- podroben **opis in navedba** davčnih, poslovnih in finančnih razlogov za izvedbo transakcije;
- **izračun ocenjenih zneskov** davčnih, poslovnih in finančnih posledic transakcije;
- **izjavo prevzete družbe ali prevzemne družbe**, ki v skladu z drugim odstavkom tega člena ni navedena kot družba, ki opravi priglasitev, da se strinja s priglasitvijo in
- **druge dokumente in podatke**, ki so pomembni za odločitev o stvari.

Davčni organ lahko v devetdesetih dneh za velike oziroma v petinštiridesetih dneh za mikro, male in srednje družbe izda odločbo o zavrnitvi ugodnosti po ZDDPO-2. V primeru, da davčni organ odločbi ugotovi, se odločba ne izda, možna pa je obnova postopka.

Davčni organ izda odločbo o zavrnitvi ugodnosti po ZDDPO-2, če niso izpolnjeni pogoji iz ZDDPO-2, ali če ugotovi, da je bil glavni namen ali eden glavnih namenov transakcije manjše plačilo davka oziroma izogibanje davčnim obveznostim. Slednje se zgodi zlasti takrat, kadar za transakcijo ni utemeljenih poslovnih razlogov, kot so reorganizacija ali racionalizacija dejavnosti prevzete oziroma prevzemne družbe, ali drugi utemeljeni poslovni ali finančni razlogi (7. odstavek 381. člena ZDavP-2).

4.1.4 Oddaja davčnega obračuna pri pripojitvi

Družbe, ki se pripajajo, morajo določiti dan obračuna. Od tega dne dalje se šteje, da so dejanja prevzete družbe opravljena za račun prevzemne družbe. Po vpisu v sodni register prevzeta družba preda poslovne knjige prevzemni družbi.

V skladu z 68. členom ZGD-1 je potrebno na dan obračuna združitve pripraviti zaključno poročilo. Dan obračuna združitve je lahko največ devet mesecev pred vložitvijo predloga za vpis pripojitve v sodni register.

Postopek sestave in oddajanja davčnih obračunov v postopku pripojitve je določen z ZDavP-2. Davčni zavezanec, ki se pripoji k drugi pravni osebi, v skladu s 361. členom ZDavP-2, sestavi davčni obračun na obračunski dan združitve.

Zaradi poenostavitve družbe, ki se pripajajo, največkrat določijo obračunski dan na zadnji dan koledarskega oziroma poslovnega leta. Če je obračunski dan združitve enak zadnjemu dnevu davčnega obdobja, davčni zavezanec sestavi davčni obračun in ga predloži najpozneje v treh mesecih po poteku koledarskega oziroma poslovnega leta za preteklo koledarsko oziroma poslovno leto.

V primeru, ko je vpis združitve v sodni register izveden po poteku treh mesecev po koncu davčnega obdobja zavezanca, mora prevzeta družba v skladu s 362. členom ZDavP-2 obračun DDPO predložiti na zadnji dan davčnega obdobja, ki sledi obračunskemu dnevu združitve. V nasprotnem primeru se v tridesetih dneh po vpisu v sodni register davčni obračuni prevzete in prevzemne družbe, sestavljeni po obračunskem dnevu združitve, popravijo. Slednje pomeni, da je potrebno popravljati obračune le v primeru, če do predložitve rednega letnega obračuna DDPO ni prišlo do vpisa statusne spremembe v sodni register.

Na obrazcu obračuna DDPO mora prevzeta družba pod vrsto oddanega obračuna izbrati davčni obračun v primeru statusnih sprememb ter navesti obračunski dan in dan vpisa spremembe v register. Izbrati mora ustrezno vrsto statusne spremembe, označiti ali je družba prevzeta ali prevzemna družba ter navesti prevzete oziroma prevzemne družbe v transakciji.

V samem obračunu DDPO se zaradi pripojitve pojavijo posebne zaporedne številke, ki jih prevzeta in/ali prevzemna družba upoštevata pri pripravi obračuna. Te številke so:

- **2.13** Izvzem dobičkov v primeru uveljavljanja upravičenj pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah.
- **12.7** Povečanje davčne osnove za skrite rezerve prevzete družbe pri združitvah in delitvah, v skladu s 38. členom ZDDPO-2.
- **6.38** Zmanjšanje odhodkov za izgube v primeru uveljavljanja upravičenj pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah.
- **6.40** Zmanjšanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri prevzemni družbi glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 in pri novi pravni osebi oziroma prevzemni pravni osebi glede na določbe 51/4/2 ZDoh-2.
- **7.11** Povečanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri prevzemni družbi glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 in pri novi pravni osebi oziroma prevzemni pravni osebi glede na določbe 51/4/2 ZDoh-2.

- **3.6** Povečanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev oziroma vrednostnih papirjev za neobdavčene zneske pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 ter pri preoblikovanju samostojnega podjetnika po 51. členu ZDoh-2
- **6.39** Zmanjšanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev oziroma vrednostnih papirjev za neobdavčene zneske pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 in pri preoblikovanju samostojnega podjetnika po 51. členu ZDoh-2.
- **2.14** Zmanjšanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev oziroma vrednostnih papirjev za neupoštevane izgube pri prenosu premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 ter pri preoblikovanju samostojnega podjetnika po 51. členu ZDoh-2.
- **7.10** Povečanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev oziroma vrednostnih papirjev za neupoštevane izgube pri prenosu premoženja, združitvah in delitvah glede na določbe VII. poglavja ZDDPO-2 ter pri preoblikovanju samostojnega podjetnika po 51. členu ZDoh-2.

Zavezanec mora v obračunu DDPO razkriti skrite rezerve, ki se nanašajo na preneseno premoženje. V davčno osnovo jih vključi le, če ne uveljavlja davčno nevtralne obravnave oziroma mu le to zavrne davčni organ.

V skladu s 361. členom ZDavP-2 je obvezna priloga k obračunu DDPO pogodba o pripojitvi.

4.2 Dohodnina

V skladu s 94. členom Zdoh-2, ki ureja davek od dohodkov fizičnih oseb, se za odsvojitev kapitala šteje vsaka odsvojitev kapitala ali dela kapitala. Kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala, unovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije investicijskega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi.

Kadar je lastnik prevzete družbe fizična oseba, se v skladu z 2. točko drugega odstavka 100. člena ZDoh-2 ugotavljanje davčne obveznosti odloži pri zamenjavi deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitve in delitve kot so opredeljene v ZDDPO-2. Slednje ne velja, kadar fizična oseba prejme plačilo v denarju, le to je namreč obdavčeno. Odlog za plačilo dohodnine se uveljavi v isti priglasitvi – vlogi, kot se vloži zaradi zahtev za uveljavljanje upravičenj iz 49. člena ZDDPO-2 – priglasitev davčne nevtralnosti.

V skladu s šesto točko 95. člena ZDoh-2 se za odsvojitev kapitala ne šteje razdelitev delnic istega izdajatelja, ki se opravi pri nespremenjenem osnovnem kapitalu izdajatelja, na delnice ali združitve delnic istega izdajatelja v delnice. Izjema so morebitna denarna izplačila.

4.3 Ostali davki

V postopku pripojitve je potrebno upoštevati tudi vidik davka na dodano vrednost (DDV) in vidik davka na promet nepremičnin, v kolikor se v postopku pripojitve prenašajo tudi nepremičnine.

V skladu z 10. členom ZDDV-1 se pri prenosu podjetja ali dela podjetja na drugega davčnega zavezanca, ne glede na to, ali gre za odločni ali neodplačni prenos ali kot vložek v podjetje šteje, da dobava blaga ni bila opravljena. Pripojitev podjetja posledično ni predmet obdavčitve z davkom na dodano vrednost. Za potrebe DDV se prevzemnik šteje za pravnega naslednika prenosnika. Prevzemnik je v primeru, da uporablja prevzeta sredstva za druge namene kot za tiste, za katere ima pravico do odbitka DDV, dolžan plačati DDV v skladu z določbami ZDDV-1, ki veljajo za obračun DDV od uporabe blaga in storitev za zasebne namene.

V kolikor gre pri pripojitvi tudi za prenos nepremičnin, je potrebno upoštevati določila Zakona o davku na promet nepremičnin (ZDPN-2). Le ta v 10. členu opredeljuje, da se davka ne plačuje od prenosa nepremičnin v okviru materialnih statusnih preoblikovanj, kot jih ureja zakon o gospodarskih družbah.

5 PRAVNE POSLEDICE PRIPOJITVE

Pripojitve imajo za vse deležnike tudi pravne posledice. Na prevzemno družbo se prenesejo vse obveznosti do upnikov, zato pripojitev ne pomeni dolžnikovega odtujevanja, skrivanja ali drugačnega razpolaganja s premoženjem, zaradi katerega bi bila uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena (VSC sklep Cpg 398/2013). Slednje velja tako za dobavitelje, zaposlene kot tudi vse ostale partnerje prevzete družbe. Prevzemna družba je dolžna zato o pripojitvi obvestiti svoje poslovne partnerje.

Ko je pripojitev vpisana v sodni register in je prevzeta družba izbrisana, mora prevzemna družba poskrbeti in urediti spremembo v vseh evidencah, kjer je bila prevzeta družba zavedena in vpisana. V kolikor se prevzemna družba odloči, da bo poslovala izključno z obstoječim bančnim računom, mora poskrbeti, da zapre račun prevzete družbe.

Kadar se v postopku pripojitve prenašajo nepremičnine, je potrebno za pridobitev lastninske pravice na nepremičnini urediti vpis v zemljiško knjigo. Ta se opravi na podlagi notarsko overjene listine, ki vsebuje zemljiškoknjižno dovolilo. V skladu s 15. členom ZDNP-2, ni mogoče overiti podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini brez dokaza, da je plačan davek na promet nepremičnin oziroma da obstajajo zakonsko določeni razlogi, zaradi katerih ni treba obračunati davka na promet nepremičnin, ali da pogodba ni predmet odmere. Tako je tudi v primeru pripojitve treba vložiti napoved, čeprav obveznosti za plačilo davka na promet nepremičnin ni.

6 PRIPOJITEV OBVLADUJOČE DRUŽBE K ODVISNI DRUŽBI

V primeru pripojitve obvladujoče družbe k odvisni družbi govorimo o pripojitvi družbe matere k družbi hčeri (*down-stream merger*). O pripojitvi družbe matere k družbi hčeri govorimo, kadar se prevzeta družba mati, ki ima v lasti delnice oziroma poslovne deleže družbe hčere, pripoji k njej.

Povečanje kapitala je, kadar gre za pripojitev obvladujoče družbe k odvisni družbi (*down-stream merger*) ali za pripojitev odvisne družbe k obvladujoči (*up-stream merger*), v skladu z ZGD-1 prepovedano.

V primeru pripojitve obvladujoče družbe (matere) k njeni 100 odstotno odvisni družbi (hčeri) delničarji družbe matere zaradi prenehanja družbe kot prevzete družbe izgubijo vse svoje delnice. Le te je namreč treba zaradi prenehanja družbe matere kot pravne osebe razveljaviti. Tem delničarjem je potrebno zagotoviti položaj delničarjev v do tedaj odvisni hčerinski družbi (Kocbek in Prelič, 2016, str. 437).

Če je obvladujoča družba lastnica 100 odstotnega kapitala odvisne družbe in se obvladujoča družba pripoji k odvisni družbi, le-ta s prevzemom premoženja obvladujoče družbe pridobi vse svoje delnice. Te imajo z vidika odvisne družbe značaj lastnih delnic. Te lastne delnice družba ne sme obdržati, ampak jih mora nameniti za nadomestilo delničarjem obvladujoče družbe (Jerman, str. 60).

V tretjem odstavku 589. člena ZGD-1 je določeno, da se v primeru, kadar je prevzeta družba imetnik delnic oziroma poslovnih deležev prevzemne družbe, uporabi ravno te delnice oziroma deleže za izpolnitev obveznosti prevzemne družbe. S tem se zagotovi delnice oziroma deleže delničarjem oziroma družbenikom prevzete družbe. V skladu s 589. členom ZGD-1 se tako osnovni kapital prevzemne družbe ne poveča.

Družbe v določenih primerih ustanovijo posebno namensko družbo, za katero se uporablja kratica **SPV** (*Special Purpose Vehicle*). Gre za ločeno pravno entiteto, ki jo ustvari organizacija za doseg določenega cilja. SPV je torej ločeno podjetje z lastnimi sredstvi in obveznostmi ter lastnim pravnim statusom.

SPV družba je hčerinska družba, ki je ustanovljena za opravljanje določenega poslovnega namena ali dejavnosti in se pogosto uporablja za izolacijo sredstev, operacij oziroma tveganj matične družbe. Poslovni namen ustanovitve takšne družbe je lahko tudi, kar v bistvenem zatruje tožnik v UPRS Sodba I U 669/2019-28, poenostavitev in večja transparentnost izvedbe nakupa prevzete družbe z vidika ločenosti posla od siceršnjega poslovanja družbe matere.

Tovrstna družba primarno ni namenjena ustvarjanju davčnih prihrankov. Namen ustanovitve SPV družbe tudi ni v tem, da bi taka družba sama po sebi opravljala neko gospodarsko dejavnost, ampak gre praviloma za holdinško družbo, ustanovljeno točno za določen namen.

Včasih družbe ustanovijo SPV z namenom, da pridobijo delež v določeni ciljni organizaciji. Tako je dejansko ekonomski prevzemnik družba, ki je ustanovila SPV, z vidika pripojitve po ZGD-1 pa je pravni prevzemnik ciljne družbe SPV. V primeru, ki ga navajam v nadaljevanju, je družba ustanovila SPV z namenom pridobitve ciljne družbe. SPV predstavlja v tem primeru obvladujočo družbo v odnosu do ciljne družbe, ki je odvisna družba. Poslovodstva družb se odločijo za pripojitev SPV k ciljni družbi. Tako gre za pripojitev obvladujoče družbe (glede na opredelitev po ZGD-1) k odvisni družbi.

7 PRIMER PRIPOJITVE OBVLADUJOČE DRUŽBE K ODVISNI DRUŽBI NA PRIMERU SPV (*DOWN STREAM MERGER*)

7.1 Predstavitev družb

V nadaljevanju zaključnega dela je predstavljen primer pripojitve obvladujoče družbe k odvisni družbi na primeru SPV. V proučevan primer so vključene tri družbe, katerih ključne lastnosti so:

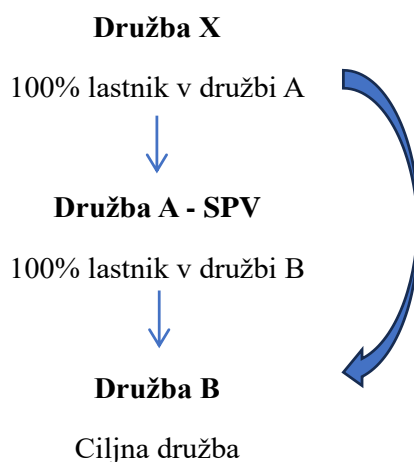
Tabela 7: Predstavitev družb v pripojitvi

Družba A - SPV – prenosna družba:	Družba B – prevzemna družba:	Družba X:
<ul style="list-style-type: none"> - Obvladujoča družba - Pravno organizacijska oblika: družba z omejeno odgovornostjo - Ustanovljena kot SPV 	<ul style="list-style-type: none"> - Odvisna družba - Pravno organizacijska družba: delniška družba - Ciljna družba 	<ul style="list-style-type: none"> - 100 % lastnik družbe A - SPV - Ekonomski prevzemnik

Glavni namen družbe X je prevzeti ciljno družbo B. Družba X s tem namenom ustanovi družbo A - SPV, ki je ustanovljena kot družba s posebnim namenom (SPV). Družba je ustanovljena kot holding in nima svoje dejavnosti. Ne ustvarja lastnih prihodkov, sredstva za poplačilo obveznosti ji zagotavlja družba X v obliki posojil.

Glavni namen družbenikov družbe X, ki so ustanovili družbo A- SPV, je bila pridobitev 100 odstotnega deleža v ciljni družbi B. Ciljna družba B je že dlje časa delujoča družba. Družba A - SPV je najela posojilo in odkupila 100 odstotni delež v ciljni družbi B. Družbi A - SPV in B pred nakupom nista bili lastniško povezani.

Slika 4: Prikaz pripojitve

Zaradi izpolnitve glavnega namena ustanovitve – prevzema ciljne družbe in prihranka pri poslovnih stroških, so se poslovodstva družb odločila, da se družbi A - SPV in B združita v postopku pripojitve. Družba A - SPV kot obvladujoča družba se je pripojila k družbi B.

Poleg prihranka stroškov je bil namen pripojitve tudi:

- zmanjšanje kompleksnosti poslovanja,
- konsolidacija finančnega in poslovnega stanja obeh družb,
- sinegrija pri poslovanju,
- večja pravno organizacijska preglednost,
- enostavnejše poslovanje,

- lažje uravnavanje likvidnosti.

V konkretnem primeru gre torej za pripojitev obvladujoče družbe k odvisni družbi. Oziroma za pripojitev SPV k odvisni družbi. Za izvedbo pripojitve je bilo potrebno dosledno izpolniti vse zakonsko določene predpise, ki jih navajam v nadaljevanju.

V dani situaciji je družba B prevzeta družba, pravni prevzemnik je družba A, dejanski oziroma ekonomski prevzemnik pa je družba X. Družba A - SPV predstavlja zgolj vmesno tvorbo za prevzem ciljne družbe. V predstavljenem primeru tako ne gre za transakcijo med podjetji pod skupnim upravljanjem, kot jo opredeljujejo MSRP 3, saj se je prevzem izvedel že pred pravno pripojitvijo. Zaradi tega slednja pripojitev ni izvzeta iz določb MSRP 3.

7.2 Potek pripojitve

V postopku pripojitve je potrebno upoštevati določbe ZGD-1, ki podrobno določajo, katere postopke je potrebno opraviti preden je pripojitev izvedena in da bo na koncu le ta vpisana v sodni register. Poleg tega je potrebno ustrezno računovodsko evidentirati pripojitev ter upoštevati davčno zakonodajo.

7.2.1 Koraki pripojitve po ZGD-1

Za izvedbo pripojitve je po ZGD-1 potrebno izvesti naslednje korake:

1. Poslovodstva družb, ki se združujejo, morajo skleniti pogodbo o pripojitvi v skladu s 581. členom ZGD-1 ter izdelati poročilo poslovodstva o pripojitvi v skladu s 582. členom ZGD-1.
2. Pogodbo o pripojitvi mora za vsako družbo pregledati pripojitveni revizor (583. člen ZGD-1).
3. Nadzorni svet vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora pripraviti pisno poročilo na podlagi poročila poslovodstva o pripojitvi in poročila o reviziji pripojitve (584. člen ZGD-1).
4. Priprava in izvedba skupščine – za veljavnost pogodbe o pripojitvi je potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi (585. in 586. člen ZGD-1).
5. Poslovodstvo vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora vložiti predlog za vpis pripojitve pri registrskem organu po sedežu prevzemne družbe.

Pravno se pripojitev realizira šele z vpisom pripojitve v sodni register. Z dnem vpisa v sodni register se opravi prenos premoženja na prevzemno družbo, prevzete družbe prenehajo, delničarji oziroma družbeniki pa postanejo delničarji oziroma družbeniki prevzemne družbe.

V proučevanem primeru sta družbi upoštevali vse zakonsko določene korake. Najprej sta pripravili pogodbo o pripojitvi.

7.2.1.1 Pogodba o pripojitvi

Pogodba o pripojitvi je najpomembnejši pravni akt, ki mora poleg formalnih opredelitev statusno-pravnih ureditev družb, ki se združujejo, vsebovati tudi dogovor o združitvi in s tem povezanimi pravicami in obveznostmi družbenikov družb, ki so udeležene pri pripojitvi.

Pogodba o pripojitvi mora vsebovati (581. člen ZGD-1):

1. firmo in sedež vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi;
2. dogovor o prenosu celotnega premoženja vsake prevzete družbe na prevzemno družbo s pravnimi posledicami iz četrtega in šestega odstavka prejšnjega člena;

3. razmerje, v katerem se zamenjajo delnice prevzete družbe za delnice prevzemne družbe (menjalno razmerje);
4. če razmerje, v katerem se zamenjajo delnice prevzete družbe za delnice prevzemne družbe, ni enako ena ali več delnic prevzemne družbe za eno delnico prevzete družbe:
 - višino denarnega doplačila, ki mora biti izražena v denarnem znesku na celotno delnico prevzete družbe, in
 - navedbo, da bo denarno doplačilo zagotovila prevzemna družba, ali firmo in sedež ali ime in priimek druge osebe, ki bo zagotovila denarno doplačilo;
5. natančen opis postopkov v zvezi s prenosom delnic prevzemne družbe in plačilom denarnega doplačila; če prevzemna družba po 589. členu tega zakona ne bo zagotovila delnic, je treba navesti tudi razloge za to;
6. dan, od katerega dalje so delnice prevzemne družbe, ki jih bo ta zagotovila zaradi pripojitve, udeležene pri dobičku prevzemne družbe, in vse podrobnosti v zvezi z uveljavitvijo te pravice;
7. dan, od katerega dalje se šteje, da so dejanja prevzete družbe opravljena za račun prevzemne družbe (dan obračuna pripojitve);
8. ukrepe za uresničitev pravic imetnikov posebnih pravic iz 593. člena tega zakona;
9. vse posebne ugodnosti, ki bodo zagotovljene članom organov vodenja ali nadzora družb, ki so udeležene pri pripojitvi, ali pripojitvenim revizorjem, in
10. v primeru iz drugega odstavka 600. člena tega zakona višino ponujene denarne odpravnine in navedbo, da bo odpravnino zagotovila prevzemna družba, ali firmo in sedež ali ime in priimek druge osebe, ki bo zagotovila denarno odpravnino.

Menjalno razmerje je razmerje, v katerem se zamenjajo delnice oziroma poslovni deleži prevzete družbe za delnice oziroma poslovne deleže prevzemne družbe. Menjalno razmerje je primerno, če to zagotavlja uresničitev načela nespremenjenega premoženjskega položaja za delničarje oziroma družbenike vseh družb, ki so udeležene pri pripojitvi.

Dan obračuna pripojitve je presečni dan, od katerega se šteje, da so dejanja prevzete družbe opravljena za račun prevzemne družbe. V obdobju od obračuna pripojitve do vpisa združitve v sodni register se šteje, da prevzeta družba vodi poslovne knjige v svojem imenu in za račun prevzemne družbe.

V proučevanem primeru je obračunski dan oziroma dan obračuna pripojitve 31. 3.

Kadar je pri pripojitvi kapitalskih družb udeležena družba z omejeno odgovornostjo kot prevzemna družba, mora pogodba o pripojitvi v skladu s tretjim odstavkom 618. člena ZGD-1 vsebovati tudi znesek osnovnega vložka in poslovni delež v prevzemni družbi, ki ga pridobi posamezen družbenik ali delničar prevzete družbe v zameno za poslovne deleže ali delnice prevzete družbe.

Pogodba o pripojitvi mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Za veljavnost pogodbe o pripojitvi je potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi. Skupščina lahko da soglasje pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi ali po njej (585. člen ZGD-1).

Pogodba o pripojitvi se nahaja v prilogi 1.

7.2.1.2 Revizija pripojitve

Pogodbo o pripojitvi mora v skladu s 583. členom ZGD-1 za vsako družbo, ki je udeležena pri pripojitvi, pregledati en ali več revizorjev (pripojitveni revizor). Pripojitvenega revizorja imenuje sodišče na predlog nadzornega sveta družbe. Če družba nima nadzornega sveta, ga predlaga poslovodstvo. Revizijo pripojitve lahko za vse udeležene družbe opravi isti pripojitveni revizor, če s tem soglašajo nadzorni sveti ali upravni odbori vseh udeleženih družb. Pripojitveni revizor mora o reviziji pripojitve izdelati pisno poročilo, ki ga predloži organom vodenja ali nadzora družbe, za katere je opravil revizijo pripojitve.

V skladu s 584. členom ZGD-1 mora nadzorni svet vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, na podlagi poročila poslovodstva o pripojitvi in poročila o reviziji pripojitve pregledati nameravano pripojitev ter o tem izdelati pisno poročilo.

Revizija pripojitve ni potrebna, kadar je za to izpolnjen eden izmed naslednjih zakonsko določenih pogojev:

- če je prevzemna družba imetnica vseh delnic prevzete družbe in je pri pripojitvi udeležena samo ta prevzeta družba (4 odstavek 599. člena ZGD-1) ali
- če vsi delničarji vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, dajo izjavo v obliki notarskega zapisa, da se reviziji odpovedujejo. Izjavo o odpovedi lahko dajo delničarji tudi ustno na zasedanju skupščine, ki odloča o soglasju za pripojitev. V takem primeru se ta izjava vključi v zapisnik skupščine (6. odstavek 599. člena ZGD-1).

V proučevanem primeru revizija pripojitve ni bila izvedena. Revizija v skladu s 583. členom ZGD-1 v povezavi s 6. odstavkom 599. člena ZGD-1 ni bila potrebna, saj so se vsi delničarji obeh družb, ki sta bili udeleženi pri pripojitvi, odpovedali uporabi določb 583. člena ZGD-1.

7.2.1.3 Poročilo poslovodstva o pripojitvi

Poslovodstva družb, ki so udeležene pri pripojitvi, morajo izdelati poročilo o pripojitvi, sestavijo lahko tudi skupno poročilo o pripojitvi. V poročilu morajo skladno s 582. členom ZGD-1 razložiti ter pravno in ekonomsko utemeljiti:

1. razloge za pripojitev in njene predvidene posledice;
2. vsebino pogodbe o pripojitvi, še zlasti:
 - menjalno razmerje delnic,
 - višino morebitnih denarnih doplačil in
 - ukrepe za uresničitev pravic imetnikov posebnih pravic iz 593. člena tega zakona.

Nadzorni svet vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, na podlagi poročila poslovodstva o pripojitvi in poročila o reviziji pripojitve pregleda nameravano pripojitev ter o tem izdelata pisno poročilo (584. člen ZGD-1).

Poslovodstvi družb A in B sta skupaj pripravili poročilo poslovodstev družb o pripojitvi. V poročilu sta razložili in pravno ter ekonomsko utemeljili razloge za pripojitev ter vsebino pogodbe o pripojitvi.

7.2.1.4 Priprava in izvedba skupščine

Kot že zapisano, je za veljavnost pogodbe o pripojitvi potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi. V skladu s 586. členom ZGD-1 mora poslovodstvo vsake družbe, ki je

udeležena pri pripojitvi, vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine, registrskemu organu predložiti pogodbo o pripojitvi. Pogodbo mora predhodno pregledati nadzorni svet te družbe. Obvestilo o predložitvi pogodbe registrskemu organu mora družba objaviti.

Vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine, ki bo odločala o soglasju za pripojitev, je treba delničarjem vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, na sedežu te družbe omogočiti pregled sledečega (586. člen ZGD-1):

4. pogodbe o pripojitvi;
5. letnih poročil vseh družb, ki so udeležene pri pripojitvi, za zadnja tri poslovna leta;
6. če dan obračuna združitve ni enak bilančnemu presečnemu dnevu zadnjega letnega poročila posameznih prevzetih družb, zaključnih poročil teh družb v skladu s prvim odstavkom 68. člena tega zakona, če so bila ta do takrat že revidirana;
7. če se zadnje letno poročilo posameznih družb, ki so udeležene pri pripojitvi, nanaša na poslovno leto, ki se je končalo več kot šest mesecev pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi ali sestave predloga pogodbe o pripojitvi, vmesnih bilanc stanja teh družb, ki morajo biti sestavljene po stanju na dan zaključka zadnjega trimesečja pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi ali sestavo predloga te pogodbe;
8. poročila ali poročil poslovodstev družb, ki so udeležene pri pripojitvi, o pripojitvi;
9. poročila ali poročil o reviziji pripojitve in
10. poročila nadzornih svetov družb, ki so udeležene pri pripojitvi, o pregledu pripojitve.

V skladu s 585. členom ZGD-1 je sklep skupščine o soglasju za pripojitev veljavno sprejet, če zanj glasuje najmanj tri četrtine pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala. Statut lahko določi tudi višjo kapitalsko večino in druge zahteve.

Sklep skupščine družbe z omejeno odgovornostjo o soglasju za pripojitev je veljavno sprejet, če zanj glasujejo družbeniki, ki imajo najmanj tri četrtine vseh glasov. Družbena pogodba lahko določi višjo večino in druge zahteve. Sklep mora potrditi notar (1. odstavek 620. člena ZGD-1).

Vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine, ki bo odločala o soglasju za pripojitev, je treba delničarjem oziroma družbenikom vsake družbe, na sedežu te družbe, omogočiti pregled vseh prej naštetih listin.

Za veljavnost pogodbe o pripojitvi je torej potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi. Skupščina lahko da soglasje pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi ali po njej.

Družbi A in B sta sklicali skupščino, na kateri so bili družbeniki soglasni. Prav tako so sklenili, da so vsi razlogi za pripojitev družb utemeljeni.

7.2.1.5 Predlog za vpis pripojitve

Poslovodstvo vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora vložiti predlog za vpis pripojitve pri registrskem organu po sedežu prevzemne družbe. Predlog za vpis pripojitve lahko za prevzeto družbo vloži tudi poslovodstvo prevzemne družbe (590. člen ZGD-1).

Predlogu za vpis pripojitve pri prevzemni družbi je treba priložiti:

1. **izjavo poslovodstva vsake družbe**, ki je udeležena pri pripojitvi: da proti sklepu skupščine o soglasju za pripojitev v roku za izpodbijanje tega sklepa ni bila vložena tožba za

izpodbijanje tega sklepa ali za ugotovitev njegove ničnosti ali da je bil tožbeni zahtevek za izpodbijanje sklepa skupščine o soglasju za pripojitev ali za ugotovitev njegove ničnosti pravnomočno zavrnjen ali tožba zavrnjena ali umaknjena, ali da so se vsi delničarji z izjavo v obliki notarskega zapisa odpovedali pravici do izpodbijanja sklepa skupščine o soglasju za pripojitev ali uveljavljanju njegove ničnosti;

2. če po določbi prvega odstavka 599. člena tega zakona o soglasju za pripojitev ni odločala skupščina prevzemne družbe, izjavo posloводства prevzemne družbe, da delničarji prevzemne družbe niso uresničili pravice zahtevati, naj o soglasju za pripojitev odloča skupščina prevzemne družbe, ali da so se tej pravici odpovedali z izjavo v obliki notarskega zapisa;
3. **pogodbo o pripojitvi;**
4. **zapisnike zasedanj skupščin vseh družb**, ki so udeležene pri pripojitvi, na katerih so odločale o soglasju za pripojitev;
5. **poročilo ali poročila poslovodstev družb**, ki so udeležene pri pripojitvi, o pripojitvi;
6. **poročilo ali poročila o reviziji pripojitve;**
7. **poročila nadzornih svetov družb**, ki so udeležene pri pripojitvi, o pregledu pripojitve;
8. **zaključna poročila prevzetih družb;**
9. **dovoljenje ali soglasje** pristojnega državnega ali drugega organa, če je to potrebno;
10. **dokaz**, da je bila nameravana pripojitev objavljena v skladu s prvim odstavkom 586. člena tega zakona, in
11. **izjave oseb** iz tretjega odstavka 581. člena tega zakona (Izjava druge osebe, da bo zagotovila denarno doplačilo ali denarno odpravnino)

Hkrati z vpisom pripojitve v sodni register se vpiše tudi izbris prevzete oziroma prevzetih družb iz sodnega registra.

Družbi sta vložili predlog za vpis pripojitve. Okrožni sodišči sta sprejeli sklepa:

- pri prevzemni družbi je bil sprejet sklep o vpisu spremembe pri subjektu in vpis pripojitve po Pogodbi o pripojitvi, na podlagi katere se družbi kot prevzemni družbi pripoji prevzeta družba, ki zaradi pripojitve preneha;
- pri prevzeti družbi je bil sprejet sklep o izbrisu iz sodnega registra.

7.3 Računovodsko evidentiranje pripojitve

Za pravilno računovodsko obravnavo in evidentiranje je treba najprej določiti ekonomskega prevzemnika. Kot je zapisano pri predstavitvi družb, je družba A - SPV zgolj vmesna tvorba za prevzem družbe B. Družba X, ki je ustanovila družbo A - SPV, odloča o vseh pomembnih aktivnostih družbe A kot posledično tudi družbe B. Prav tako je družba A - SPV izpostavljena spremenljivemu donosu družbe B in vpliva na spremenljiv donos, dejanski oziroma ekonomski prevzemnik (družba X) pa je izpostavljen spremenljivemu donosu iz družbe A - SPV.

Tako lahko brez dvoma trdimo, da je dejanski oziroma ekonomski prevzemnik družbe B, bila družba X. Pravni prevzemnik je sicer bila družba A - SPV. Družba B je bila kupljena na trgu od nepovezane osebe in to relativno kratek čas preden se je začel postopek pripojitve družbe A – SPV k družbi B.

Družba A - SPV se je, zaradi prej naštetih razlogov, pripojila k družbi B. Ker se je prevzem izvedel že pred pravno pripojitvijo, ni šlo za transakcijo podjetij pod skupnim upravljanjem. Prav tako se je ne glede na to, da se je družba A - SPV pripojila k družbi B, za računovodski obračun družba A – SPV štela za ekonomskega prevzemnika. Čeprav je pravno gledano SPV prevzeta družba, družba B pa prevzemna družba.

Ker v opisanem primeru ni šlo za transakcijo pod skupnim upravljanjem, se pravila MSRP 3 upoštevajo z vidika prevzemnika.

Ker je prevzemna družba B v 100 % lasti prevzete družbe A - SPV, prevzemna družba zaradi pripojitve ni zagotovila dodatnih delnic, ampak je lastništvo v prevzemni družbi prešlo na lastnika prevzete družbe, ki je 100 % lastnik prevzete družbe (v našem primeru družba X). Prav tako ni bilo denarnih doplačil. Pripojitev z vidika končnega prevzemnika ni imela posledic.

Osnovni kapital prevzemne družbe se zaradi pripojitve ni povečal.

Koraki računovodskega evidentiranja pripojitve:

1. Združitev bilanc

Najprej smo združili bilance družbe A – SPV in B, pri čemer smo izločili medsebojne salde.

Družbi A - SPV in B sta imeli naslednje medsebojne obveznosti in terjatve:

- Družba A - SPV je imela naložbo v družbo B v višini 8.547.808,30 EUR
- Družba A - SPV je imela finančne obveznosti do družbe B iz naslova prejetega posojila v višini 231.420,00 EUR.

Naložbo in finančna obveznost ter na drugi strani terjatev smo izločili iz bilance.

Izločil se je kapital prevzete družbe – družbe A - SPV:

- osnovni kapital v višini 2.762.308,30 EUR,
- kapitalske rezerve v višini 17.632,00 EUR in
- zakonske rezerve v višini 228,06 EUR

Družba B je za trenutek pridobila vse svoje lastne deleže, katerih lastnik je pred pripojitvijo bila družba A - SPV. V skladu s 589. členom ZGD-1 je bila družba B dolžna lastne deleže uporabiti za izpolnitev obveznosti do lastnikov prevzete (obvladujoče) družbe. S tem je postala lastnik deležev v kapitalu družbe B družba X in tako postala neposredni prevzemnik družbe B.

Družba B je s pripojitvijo prevzela finančne obveznosti za financiranje njenega lastniškega prevzema. Napačno bi bilo razliko med prevzetimi obveznostmi in prevzetimi sredstvi pripoznati kot dobro ime, ker družba B ni bila prevzemnik po MSRP 3, temveč je bila le prevzemna družba v pravni pripojitvi. Zato smo dobro ime izračunali z vidika ekonomskega prevzemnika po MSRP 3, torej z vidika družbe A – SPV.

2. Izračun dobrega imena:

Z vidika ekonomskega prevzemnika (družba A – SPV) smo upoštevali določbe MSRP 3. Zaradi tega je bilo treba izračunati dobro ime.

Tabela 8: Izračun dobrega imena

Dobro ime	(v EUR)
Nabavna vrednost prevzete družbe:	8.547.808,30
Poštena vrednost prevzemne družbe:	-5.753.271,94
Poštena vrednost dolgov prevzemne družbe :	2.175.583,33
Dobro ime:	4.970.119,69

Nabavno vrednost (8.547.808,30 EUR) prevzete družbe predstavlja knjigovodska vrednost naložbe družbe A - SPV v družbo B. Poštena vrednost prevzemne družbe B je celotna knjigovodska vrednost sredstev prevzemne družbe B (5.753.271,94 EUR). Poštena vrednost dolgov prevzemne družbe (2.175.583,33 EUR) je knjigovodska vrednost obveznosti do virov sredstev prevzemne družbe B (5.753.271,94 EUR) zmanjšana za vrednost celotnega kapitala prevzemne družbe (3.577.688,61 EUR).

Tabela 9: Prikaz izvzema medsebojnih saldov in dobrega imena

	Družba B (prevzemna družba)	Družba A (prevzeta družba)	PRILAGODITVE
SREDSTVA	5.753.271,94	8.560.853,65	-3.809.108,61
Dobro ime	0,00	0,00	4.970.119,69
Delnice in deleži v družbah v skupini	0,00	8.547.808,30	-8.547.808,30
Kratkoročna posojila družbam v skupini	231.420,00	0,00	-231.420,00
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	5.753.271,94	8.560.853,65	-3.011.588,36
Osnovni kapital	172.976,64	2.762.308,30	-2.762.308,30
Kapitalske rezerve	188.206,67	17.632,00	-17.632,00
Zakonske rezerve	17.632,23	228,06	-228,06
Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	0,00	231.420,00	-231.420,00
		Razlika	-797.520,25

Razlika v višini 797.520,25 EUR se pripozna v zmanjšanju prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let.

Bilanci stanj prevzemne in prevzete družbe pred pripojitvijo ter simulacija pripojitve se nahajajo v prilogi 2.

7.4 Davčna obravnava pripojitve

S pripojitvijo se je na prevzemno družbo B preneslo celotno premoženje prevzete družbe A. Družba je s pripojitvijo prenehala brez, da bi bila prej opravljena njena likvidacija. S pripojitvijo je prešlo na prevzemno družbo vse premoženje ter pravice in obveznosti prevzete družbe. Prevzemna družba je kot

univerzalni pravni naslednik vstopila v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prevzeta družba. Vsi našteti učinki so nastopili z dnem vpisa pripojitve v sodni register.

Prevzemna družba je v prvi davčni obračun, ki sledi obračunskemu dnevu združitve, vključila podatke o poslovanju prevzete družbe za obdobje po obračunskem dnevu združitve.

Vse davčne olajšave in druge pravice ter obveznosti glede določanja davčne osnove in sestave davčnega obračuna prevzete družbe po obračunskem dnevu združitve učinkujejo za račun prevzemne družbe in ob upoštevanju pogojev, ki veljajo za prevzemno družbo. Obvezna priloga davčnega obračuna prevzemne družbe je pogodba o pripojitvi (peti odstavek 361. člena ZDavP-2).

Družba A - SPV je na obračunski dan, sestavila davčni obračun. V obračunu je v skladu s 361. členom ZDavP-2 razkrila skrite rezerve.

Družbi sta davčnemu organu predložili priglasitev pripojitve po 381. členu ZDavP-2 v skladu s 53. členom ZDDPO-2 – za pridobitev upravičenj iz 49. člena ZDDPO-2. Družbi sta tako priglasili davčno nevtralnost, v kateri sta navedli vse zakonsko določene zahteve. Priglasitev davčne nevtralnosti se nahaja v prilogi 3.

Razkritje skritih rezerv prevzete družbe:

Tabela 10: Skrite rezerve prevzete družbe

	Vrsta sredstev, pri katerih so ugotovljene skrite rezerve oz. skrite izgube	Poštena vrednost	Davčna vrednost	Skrite rezerve oz. skrite izgube
1.	Zemljišča	0	0	0
2.	Zgradbe	0	0	0
3.	Oprema in nadomestni deli	0	0	0
4.	Neopredmetena sredstva	0	0	0
5.	Naložbene nepremičnine	0	0	0
6.	Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe	8.547.808,30	8.547.808,30	0
7.	Druga sredstva	13.045,34	13.045,34	0
8.	SKUPAJ	8.560.853,65	8.560.853,65	0
	Vrsta obveznosti do virov sredstev, pri katerih so ugotovljene skrite rezerve oz. skrite izgube	Poštena vrednost	Davčna vrednost	Skrite rezerve oz. skrite izgube
9.	Dolgoročne obveznosti	5.366.740,00	5.366.740,00	0
10.	Druge obveznosti do virov sredstev	3.194.113,65	3.194.113,65	0
11.	SKUPAJ	8.560.853,65	8.560.853,65	0

Če družbi ne bi uveljavljali davčne nevtralnosti ali pa pogoji za uveljavitev le te ne bi bili izpolnjeni, bi morala prevzeta družba skrite rezerve vključiti v davčno osnovo v zadnjem davčnem obračunu. Za skrite dobičke bi morala povečati davčno osnovo, skrite izgube pa bi zniževale davčno osnovo.

Prezeta družba na dan pripojitve ni imela oblikovanih rezervacij ter neizkoriščenih davčnih olajšav. S priglasitvijo pa je prevzemna družba prevzela nepokrito davčno izgubo prevzete družbe.

V proučevanem primeru je bil obračunski dan na 31. 3. Družbi sta postopek pripojitve začeli s pripravo pogodbe o pripojitvi, ki je bila notarsko overjena. Pripravili sta poročilo poslovodstev, poročilo nadzornega sveta in sklicali skupščino. Vložili sta tudi priglasitev davčne nevtralnosti.

Računovodstvo prevzete družbe je pripravilo računovodske izkaze na dan 31. 3. Od tega dne dalje je prevzeta družba poslovala v svojem imenu za tuj račun – za račun prevzemne družbe. Ker pripojitev v sodni register ni bila vpisana do konca poslovnega leta, je prevzeta družba pripravila računovodske izkaze tudi na zadnji dan v koledarskem letu, 31. 12. Za obdobje od 1. 4. do 31. 12. je podatke prevzete družbe v svoja računovodska poročila vključila prevzemna družba.

Pripojitev prevzete družbe k prevzemni družbi je bila v sodni register vpisana v začetku januarja naslednjega leta. Hkrati pa je bila prevzeta družba iz registra izbrisana. Ker je bila pripojitev opravljena pred potekom roka za oddajo rednega obračuna DDPO, je prevzemna družba oddala obračun DDPO za obdobje od 1. 1. do 31. 3. V obračunu je kot vrsto obračuna označila davčni obračun v primeru statusnih sprememb. V obračunu je razkrila podatke o skritih rezervah (priloga 3a) ter kot prilogo dodala notarsko overjeno pogodbo o pripojitvi. Na AJPES (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve) pa je oddala zaključno poročilo.

Za obdobje od 1. 1. do izbrisa iz sodnega registra je prevzeta družba ponovno pripravila računovodske izkaze in jih predala prevzemni družbi, le ta jih je vključila v svoje izkaze. S tem je bil celoten postopek pripojitve končan. Prevzeta družba je prenehala, prevzeta družba pa nadaljuje s svojim poslovanjem.

7.4.1 Davčno (ne)priznavanje obresti za financiranje prevzema pred in po pripojitvi

Finančni viri za prevzem družbe so lahko lastniški in dolžniški v obliki posojil ali izdaje dolžniških finančnih instrumentov. Posojila za prevzem lahko zagotovijo povezane osebe prevzemne družbe ali nepovezane družbe, najpogosteje banke. SPV je za nakup družbe B najelo posojilo. Posojilo je bilo najeto pri banki, torej od nepovezane osebe. V kolikor bi družba X dala družbi A posojilo za nakup družbe B pa bi bila situacija drugačna. V tem primeru bi šlo za posojilo med povezanimi osebami. Od slednjega je odvisno, ali so obresti priznane kot davčno priznan odhodek in v kolikšni meri.

Davčno priznavanje obresti ureja ZDDPO-2 na več mestih. V splošnem velja, da se v skladu s 19. členom ZDDPO-2 pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov upoštevajo obračunane obresti na dana posojila povezanim osebami oziroma na prejeta posojila od povezanih oseb, vendar najmanj oziroma največ do višine zadnje objavljene, ob času odobritve posojila znane priznane obrestne mere, razen, če zavezanec dokaže, da bi v enakih ali primerljivih okoliščinah dal ali prejel posojilo po obrestni meri, ki je nižja od priznane obrestne mere po tem odstavku, tudi nepovezani osebi.

Dodatno je potrebno upoštevati še 32. člen ZDDPO-2. Ta pravi, da se kot odhodek ne priznajo obresti od posojil, razen pri posojilodajalcih bankah in zavarovalnicah, ki so prejeta od delničarja oziroma družbenika, ki ima kadarkoli v davčnem obdobju neposredno ali posredno v lasti najmanj 25 % delnic ali deležev v kapitalu ali glasovalnih pravic v zavezancu, če kadarkoli v davčnem obdobju ta posojila presegajo štirikratnik zneska deleža tega delničarja oziroma družbenika v kapitalu zavezanca (presežek posojil), ugotovljene glede na znesek in obdobje trajanja presežka posojil v davčnem obdobju, razen če zavezanec dokaže, da bi presežek posojil lahko dobil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba.

Za posojila delničarja oziroma družbenika se štejejo tudi posojila osebe, ki se kadarkoli v davčnem obdobju šteje za povezano osebo tako, da ima delničar oziroma družbenik ali njegovi družinski člani hkrati neposredno ali posredno v lasti najmanj 25 % delnic ali deležev v kapitalu ali glasovalnih pravic

v zavezancu in tej osebi. Za družinskega člana po tem členu se šteje družinski član iz drugega odstavka 16. člena ZDDPO-2.

Od začetka leta 2024 velja tudi dodatno novo pravilo glede priznavanja obrestnih mer (Bobek Gospodarič, 2024). V c točki 54. člena ZDDPO-2 je določeno, da se kot dohodek zavezancu, ki ima povezano osebo, v davčnem obdobju, v katerem nastanejo, priznajo preseženi stroški izposojanja do višine višjega zneska, in sicer:

- 30 % dobička zavezanca pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA), ali
- 1.000.000 eurov.

Za presežne stroške izposojanja se šteje znesek, za katerega odbitni stroški izposojanja zavezanca presegajo obdavčljive prihodke od obresti ali druge ekonomsko enakovredne obdavčljive prihodke, ki jih prejme zavezanec.

Posebna pozornost je namenjena davčnemu priznavanju obresti od posojil za prevzem kapitala druge družbe. V praksi se pojavljajo vprašanja, ali so obresti, ki bremenijo prevzemno družbo ali SPV, davčno priznan odhodek ali ne tako pred kot po pripojitvi. V zvezi s tem je Odbor preizkušenih davčnikov pripravil strokovno razlago (SIR*IUS, 2024).

Pri ugotavljanju davčne osnove v zvezi z izvzetimi dividendami in kapitalskimi dobički iz davčne osnove, po 24. in 25. členu ZDDPO-2, se odhodki, ki so povezani s financiranjem naložb v kapital drugih družb, ki omogočajo dohodke, ki se izvzemajo po 24. in 25. členu ZDDPO-2, ne priznajo v znesku, ki je enak 5 % zneska v davčnem obdobju prejetih dividend in dobičkov, ki so po 24. in 25. členu tega zakona izvzeti iz davčne osnove zavezanca. Davčni zavezanec iz davčne osnove izvzame tudi odhodke, povezane z upravljanjem in financiranjem naložb v kapital drugih organizacij v davčnem obdobju, v katerem iz davčne osnove izvzame dividende in kapitalske dobičke.

Odhodki financiranja so v celoti davčno priznani v tistem davčnem obdobju, ko so obračunani, in v znesku, skladno z uporabljenimi računovodskimi standardi. Ker odhodki iz financiranja naložb v kapital ne prispevajo k obdavčenim prihodkom prevzemne družbe, saj so prejete dividende in 50 % kapitalskih dobičkov pod pogoji iz 24. in 25. člena izvzeti iz davčne osnove, je davčno nepriznavanje obresti zakonsko urejeno tako, da se davčna osnova zaradi nepriznavanja obresti poveča za 5 % zneska izvzetih dividend ali kapitalskih dobičkov iz davčne osnove. Zaradi administrativne poenostavitve ugotavljanja davčno nepriznanih obresti ZDDPO-2 te veže na 5 % izvzetih dividend ali kapitalskih dobičkov iz davčne osnove. Obračunane obresti pa so v celoti davčno priznane.

Če prevzemna družba zaradi davčno priznanih stroškov financiranja ustvari davčno izgubi, ima pravico, da pod pogoji iz 36., 37. in 59.a člena ZDDPO-2 davčno izgubo uveljavlja za znižanje davčne osnove v naslednjih davčnih obdobjih.

Pri združitvi prevzemne in prevzete družbe pa obresti od posojil, ki so bila najeta za financiranje finančne naložbe v kapital prevzete družbe, niso več davčno priznane po določbah 29. člena ZDDPO-2. Ta pravi, da se za ugotavljanje dobička priznajo odhodki, ki so potrebni za pridobitev prihodkov, ki so obdavčeni. Odhodki, ki niso potrebni za pridobitev prihodkov, so odhodki, za katere glede na dejstva in okoliščine izhaja, da:

- niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti;
- imajo značaj privatnosti;
- niso skladni z običajno poslovno prakso.

Razlog, da obresti za financiranje v kapital drugih družb niso davčno priznane, torej je, da niso povezane s financiranjem obdavčenih prihodkov iz dejavnosti prevzete družbe. Zaradi davčnega nepriznavanja stroškov upravljanja in financiranja niti ni več možno povečanje davčne osnove za 5 % izvzetih dividend ali kapitalskih dobičkov.

Obresti od posojil prevzemne družbe za financiranje prevzemov drugih družb so po ZDDPO-2 tako davčno priznani odhodek v obračunanem znesku, skladno z uporabljenimi računovodskimi standardi, ne glede na to, ali prevzem izvaja neposredno prevzemna družba ali namenska družba (SPV). Hkrati se zaradi davčnega nepriznavanja obresti davčna osnova poveča za 5 % iz davčne osnove izvzetih dividend ali kapitalskih dobičkov, in sicer v davčnem obdobju izvzema teh finančnih prihodkov iz davčne osnove. Pri tem je potrebno upoštevati prej navedene določbe glede priznavanja obresti med povezanimi osebami. Po združitvi prevzemne in prevzete družbe pa obresti iz posojil za financiranje prevzema niso davčno priznani odhodek (SIR*IUS, 2024).

7.5 Računovodski in davčni vidik likvidacije SPV

Družba lahko preneha na različne načine. Najbolj poenostavljeno načine prenehanja delimo na prisilne in prostovoljne. Prisilni potekajo pod sodnim nadzorom, prostovoljni pa se začnejo na zahtevo lastnikov. Lastniki družbe se lahko torej sami odločijo, da bodo prenehali poslovati. Na zahtevo družbenikov lahko družba preneha po preteku časa, za katerega je bila družba ustanovljena, ali če tako sklenejo delničarji oziroma družbeniki z zadostno večino in po skrajšanem postopku.

Pravna prevzemna družba (družba X) bi lahko namesto pripojitve uporabila drugačen mehanizem prenehanja družbe A. Namesto, da je družbo A – SPV pripojila k družbi B, bi jo likvidirala. LIKVIDACIJA==== Učinek likvidacije bi bil seveda drugačen, doseženi pa bi kljub temu bili nekateri od ciljev, h katerim so stremeli družbeniki. Ti cilji so prihranek stroškov iz naslova poslovanja, zmanjšanje kompleksnosti poslovanja in lažje uravnavanje likvidnosti.

V proučevanem primeru bi se lahko družbeniki SPV odločili za prostovoljno prenehanje. Slednje pomeni, da bi morali sprejeti sklep o likvidaciji družbe oziroma v primeru prenehanja po skrajšanem postopku registrskemu organu predlagati izbris družbe. Predpostavimo, da bi se v konkretnem primeru lastniki namesto za pripojitev odločili za prenehanje SPV po skrajšanem postopku. V primeru prenehanja po skrajšanem postopku ne gre za likvidacijo družbe, kot jo razume ZGD-1, in tako ne spada med postopke likvidacije družb (Mušič, 2022). Premoženje družbe kot tudi morebitne preostale obveznosti družbe po izbrisu družbe iz registra preidejo na lastnike družbe. Predlogu za prenehanje po skrajšanem postopku morajo lastniki, poleg sklepa o prenehanju po skrajšanem postopku, predložiti še notarsko overjeno izjavo vseh delničarjev oziroma družbenikov, da so poplačane vse obveznosti družbe, da so urejena vsa razmerja z delavci in da prevzemajo obveznost plačila morebitnih preostalih obveznosti družbe (prvi odstavek 425. člena ZGD-1).

Ključna razlika med likvidacijo in pripojitvijo je, da pri likvidaciji ne gre za nadaljevanje poslovanja družbe (univerzalno pravno nasledstvo), kot to velja v postopku pripojitve. Družba popolnoma preneha s svojim poslovanjem. Pri pripojitvi družba sicer preneha delovati kot pravna oseba, vendar se njeno poslovanje nadaljuje v okviru pravne osebe, h kateri se je pripojila.

V konkretnem primeru bi torej družba X kot lastnik SPV prevzela naložbo v družbo B in preostala sredstva. Hkrati bi morala prevzeti tudi vse obveznosti družbe SPV, ki do izbrisa ne bi bile poravnane. Tako bi na družbo X prešlo tudi posojilo, prejeto s strani banke.

V primeru likvidacije bi sredstva in obveznosti SPV prevzela družba X, v primeru pripojitve pa družba B in posredno (kot lastnik družbe B) družba X.

Z računovodskega vidika bi morala družba SPV upoštevati vse posebnosti, ki sicer veljajo za računovodenje pri prostovoljni likvidaciji. SRS 39 – Računovodske rešitve v organizacijah v stečaju ali likvidaciji se ne uporabljajo za organizacije, ki prenehajo na podlagi predpisov o prenehanju po skrajšanem postopku. Ker bi šlo za prenehanje poslovanja družbe brez opravljene likvidacije, družbi ni treba sestaviti bilance stanja in izkaza poslovnega izida na zadnji dan pred začetkom postopka, kot to zahteva peti odstavek 54. člena ZGD-1 v primeru, če se nad družbo začne postopek likvidacije.

Družbenik pravna oseba, ki zaradi prenehanja po skrajšanem postopku odpravi svojo finančno naložbo v to družbo, v zameno pa prejme druga sredstva in/ali obveznosti, pripozna prejeta sredstva in/ali obveznosti v svojih poslovnih knjigah. Običajno bo družbenik prevzeta sredstva in obveznosti knjižil po knjigovodskih vrednostih oziroma vrednostih, po katerih so bila ta sredstva in obveznosti vrednotena pri družbi, ki preneha. V primeru likvidacije ne bi bilo pripoznanega dobrega imena tako kot v primeru pripojitve.

Ob prenehanju lahko ima družba tudi skrite rezerve. Tako lahko imajo pri prenehanju sredstva ali obveznosti, ki so v poslovnih knjigah izkazane po neki knjigovodski vrednosti oziroma vrednosti po pravilih iz SRS, drugačno vrednost od poštene. Ta vrednost pa je lahko drugačna od davčne vrednosti, ki se upošteva za davčne namene. Ob prenehanju družbe so dobiček, rezerve iz dobička ter osnovni kapital v delu, ki je bil predhodno povečan iz dobička ali rezerv iz dobička, in skrite rezerve izplačevalca (dividendam podobni dohodki) predmet obračuna davčnega odtegljaja po ZDDPO-2. V kolikor do obdavčitve pride, mora izplačevalec obračunati davčni odtegljaj. Davčni zavezanec za davek je prejemnik dohodka, vendar mora tega obračunati izplačevalec, ki je plačnik davka po ZDavP-2. V tem primeru je to izplačevalec oziroma družba, ki preneha poslovati (Drobež Tomšič, 2022).

Na dan pred izbrisom iz registra bi moral SPV sestaviti računovodske izkaze in obračunati davek od dohodkov pravnih oseb in ga v 30. dneh od izbriša predložiti finančni upravi. V skladu z drugim odstavkom 369. člena ZDavP-2 so sestavni del davčnega obračuna tudi notarsko overjene izjave družbenikov oziroma delničarjev o prevzemu obveznosti plačila morebitnih preostalih obveznosti družbe. V rokih iz prvega odstavka tega člena davčni zavezanec sestavi in predloži tudi obračun davčnega odtegljaja, v katerega vključi skrite rezerve po ZDDPO-2, ki so predmet za obračun davčnega odtegljaja v skladu s 70. členom in 74. členom ZDDPO-2.

V kolikor se družbeniki družb ne bi odločili za pripojitev, ne bi imeli upravičenj po 49. členu ZDDPO-2. Tako družba X ne bi bila upravičena do prevzema davčnih izgub družbe A – SPV.

8 SKLEP

Priopjitev na prvi pogled morda izgleda kot precej enostaven proces združitve dveh ali več podjetij. Še posebej v primeru, ko gre za priopjitev neodvisnih družb. Primeri pa pogosto niso tako enostavni, zato je potrebno preučevati vsakega zase.

Za sam začetek priopjitve je treba najprej zadostiti pravno formalnim zahtevam v skladu z ZGD-1 in ZDavP-2, ki natančno opredeljujeta korake in zahteve, ki jih je treba izpolniti, da bo na koncu priopjitev vpisana v sodni register pri prevzemni družbi. Na drugi strani pa bo prevzeta družba iz njega izbrisana. Šele v tem trenutku lahko govorimo, da je bila priopjitev pravno formalno izvedena. Prevzemna družba z dnem vpisa v sodni register postane univerzalni pravni naslednik in vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je pred priopjitvijo bila prevzeta družba.

Prav tako je poznavanje določb ZGD-1 ključno za varovanje pravic upnikov in lastnikov. Pri tem je treba slediti osnovnima načeloma, in sicer načelu ohranjanja kapitala, ki varuje upnike, in načelu nespremenjenega premoženjskega položaja delničarjev oziroma družbenikov, ki varuje lastnike.

Pomemben ni le pravo formalni vidik, ampak tako računovodski kot tudi davčni vidik priopjitve.

Iz računovodskega vidika je ključnega pomena poznavanje računovodskih standardov. Le ti določajo ustrezno izbiro metode, po kateri mora prevzemnik priopjitev obračunati. V skladu tako s SRS kot MSRP mora prevzemnik priopjitev oz. poslovno kombinacijo obračunati po prevzemni metodi. Ta zahteva določitev prevzemnika, določitev datuma prevzema, pripoznanje in izmeritev opredeljenih pridobljenih sredstev, prevzetih obveznosti in neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju ter pripoznanje in izmeritev dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu.

Ker sta obračunski dan in dan vpisa v sodni register različna, morajo družbe, ki se pripajajo, v vmesnem času ustrezno evidentirati poslovne dogodke. Od obračunskega dne oziroma datuma prevzema, prevzeta družba posluje v svojem imenu in za račun prevzemne družbe.

Do problema prihaja že v opredelitvi priopjitve, saj jo ZGD-1 obravnava drugače kot SRS in MSRP. Statusna preoblikovanja po ZGD-1 so izključno tista, ki so navedena v tem zakonu. Poslovna kombinacija (združitve), kot jo opredeljujejo računovodski standardi, pa vedno nastane z nakupom druge organizacije in ne kot posledica statusno pravnih preoblikovanj, kot jih določa ZGD-1.

Prav tako prihaja do razhajanj med pravno formalno zakonodajo in računovodskimi standardi pri določanju prevzemnika. Iz vidika pravno formalne zakonodaje je prevzemnik družba, h kateri se z vpisom v sodni register pripoji prevzemna družba. Iz vidika računovodskih standardov ni nujno vedno, da je pravni prevzemnik tudi ekonomski prevzemnik. Slednje je ključnega pomena pri pravilnem evidentiranju priopjitve v računovodskih izkazih. Kar sem prikazala prav na primeru v zaključnem delu.

Do različne računovodske obravnave prihaja tudi takrat, ko so pri priopjitvi udeležene družbe, ki so predhodno že kapitalsko povezane ali ne. Od slednjega je odvisno, če se upoštevajo določila MSRP ali če se ne. Transakcije s podjetji pod skupnim upravljanjem so izključene iz MSRP 3. Slednje niso urejene v nobenem drugem standardu. Od tega, ali bo družba upoštevala določila MSRP 3 ali ne, je odvisno, kako bo prevzemna družba priopjitev evidentirala v svojih poslovnih knjigah.

Ena izmed pomembnih kategorij priopjitve je tudi priglasitev davčne nevtralnosti, ki družbam in družbenikom (tudi fizičnim osebam) omogoča začasno odložitev plačila davka. Prevzemna družba pa je s priglasitvijo upravičena do prevzema rezervacij in davčnih upravičen v zvezi s temi rezervacijami, ki jih je oblikovala prevzeta družba, do prevzema davčnih izgub prevzete družbe in do oprostitve davka v

zvezi z dobički, ki jih doseže ob prenehanju udeležbe v kapitalu prevzete družbe, če je imela pred združitvijo udeležbo v kapitalu prevzete družbe.

Da lahko družbe uveljavljajo davčno nevtralnost, morajo le to priglasiti davčnemu uradu v skladu z ZDavP-2. Ključno pri tem pa je, da namen pripojitve ni manjše plačilo davka ali izogibanje davčnim obveznostim.

Zaradi vsega naštetega je pri procesu pripojitve ključnega pomena poznavanje tako zakonodajnih okvirjev kot računovodskih standardov. Pri tem pa se je potrebno opreti tudi na že dosedanjo sodno prakso. Primeri takšne pripojitve, ki je opisan v zaključnem delu, niso pogosti. Največkrat se namreč pripajajo hčerinske družbe k materi. Zaradi slednjega se v primeru, ki je opisan, od vseh deležnikov zahteva še večja pozornost in poznavanje zakonodaje, računovodskih standardov in praks. Za lažjo in pravilno obravnavo procesa pripojitve z vidika pravno formalnih zahtev in računovodskega evidentiranja bi bilo smiselno, da bi se tako pravno formalna kot računovodska zakonodaja bolj poenotili. Prav tako pa bi bilo smiselno v sklopu računovodskih standardov večjo pozornost nameniti poslovnim kombinacijam pod skupnim upravljanjem.

9 LITERATURA IN VIRI

Bajuk Mušič A. (2014): Evidentiranje poslovnih združenj pod skupnim upravljanjem. IKS, Ljubljana št. 6.

Bajuk Mušič A. (2014): Pripoznavanje in merjenje dobrega imena. IKS, Ljubljana št. 10.

Bajuk Mušič A. (2018): Statusnopravna preoblikovanja – računovodska in davčna obravnava. IKS, Ljubljana št. 8-9.

Bobek Gospodarič D. (2024): Posojila med povezanimi osebami z vidika smernic OECD. IKS, Ljubljana št. 3.

Davčno priznavanje obresti od posojil za prevzem kapitala druge družbe. SIR*IUS [2024/3 \(si-revizija.si\)](https://www.si-revizija.si)

Drobež Tomšič M. (2019): Prenehanje po skrajšanem postopku pri družbah z omejeno odgovornostjo. IKS, Ljubljana št. 4.

Drobež Tomšič M. (2019): Postavke obračuna DDPO v zvezi z združitvami in delitvami. IKS, Ljubljana št. 5.

Drobež Tomšič M. (2022): Kako so obdavčene skrite rezerve ob prenehanju organizacij?. IKS, Ljubljana št. 1
Erlač M. (2006): Računovodsko obravnavanje poslovnih združenj in pripojitev (Diplomsko delo). Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta

Hieng R. (2016): Obdavčitev skritih rezerv v družbah. IKS, Ljubljana št. 8-9.

Jerman S. (2016): Analiza transakcij podjetij pod skupnim upravljanjem po MSRP in evropskem davčnem pravu (Magistrska naloga). Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta

Kocbek M. in Prelič S. (2016): Koncernske združitve – kapitalska razmerja pri združitvah povezanih oseb. Podjetje in delo, Ljubljana št. 3-4/2016/XLII.

Letna poročila podjetij A in B

Mušič A. (2022): Računovodenje v likvidaciji. IKS, Ljubljana št. 8-9.

Podgorelec P., Hauptman L., Repas M., Kokotec Novak M., Odar M., Prelič S. (2014): Koncerni. GV Založba, Ljubljana.

Slovenski računovodski standardi 2024. Uradni list RS, št. 129/23.

Turk I. (2024): Pojmovnik računovodstva, financ in revizije, <https://www.zvezarfr.si/pripomocki/slovar?crka=F&page=8&count=-1>, najdeno 28. 4. 2024

Uredba komisije (EU) 2021/1080 z dne 28. junija 2021 o spremembi Uredbe (ES) št. 1126/2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta glede mednarodnih računovodskih standardov 16, 37 in 41 ter mednarodnih standardov računovodskega poročanja 1, 3 in 9. Uradni list Evropske unije, L 234/90.

Upravno sodišče. Sodba I U 669/2019-28. Najdeno dne 12. aprila 2024 na spletni strani [https://sodnapraksa.si/?q=id:201508111472759&database\[SOVS\]=SOVS&database\[IESP\]=IESP&database\[VDSS\]=VDSS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&page=0&id=201508111472759](https://sodnapraksa.si/?q=id:201508111472759&database[SOVS]=SOVS&database[IESP]=IESP&database[VDSS]=VDSS&database[UPRS]=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&page=0&id=201508111472759)

Višje sodišče v Celju. Sklep Cpg 398/2013. Najdeno dne 13. aprila 2024 na spletni strani [https://sodnapraksa.si/?q=id:2012032113062429&database\[SOVS\]=SOVS&database\[IESP\]=IESP&atabase\[VDSS\]=VDSS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&page=0&id=2012032113062429](https://sodnapraksa.si/?q=id:2012032113062429&database[SOVS]=SOVS&database[IESP]=IESP&atabase[VDSS]=VDSS&database[UPRS]=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&page=0&id=2012032113062429)

Zakon o davčnem postopku. Uradni list RS, št. 13/11 – UPB, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US in 131/23 – ZORZFS.

Zakon o davku na dodano vrednost. Uradni list RS, št. 13/11 – UPB, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B in 122/23.

Zakon o davku na promet nepremičnin. Uradni list RS, št. 117/06 in 25/16 – odl. US.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb. Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21, 105/22 – ZZNŠPP in 12/24.

Zakon o dohodnini. Uradni list RS, št. 13/11 – UPB, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22 in 131/23 – ZORZFS.

Zakon o gospodarskih družbah. Uradni list RS, št. 65/09 – UPB, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O in 75/23.

PRILOGA 1: Pogodba o pripojitvi

Direktor družbe je na podlagi 581. člena Zakona o gospodarskih družbah, sestavil naslednjo

POGODBO O PRIPOJITVI

1. UVODNE UGOTOVITVE

Pri pripojitvi sta udeleženi naslednji družbi:

- Družba B, d.d., davčna številka: XXXXXXXX, matična številka: XXXXXXXXXXXX, organizirana kot delniška družba z osnovnim kapitalom XXX EUR in sedežem XXXX (**prevzemna družba**)
- Družba A, d.o.o., davčna številka: XXXXXXXX, matična številka: XXXXXXXXXXXX, organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo z osnovnim kapitalom XXX EUR in sedežem XXXX (**prenosna družba**).

Prenosna družba je 100% lastnica osnovnega kapitala prevzemne družbe in s tem edina lastnica prevzemne družbe.

2. PRENOS PREMOŽENJA PREVZEMNE DRUŽBE

S pripojitvijo se bo opravil prenos celotnega premoženja prenosne družbe na prevzemno družbo. S pripojitvijo preide na prevzemno družbo vse premoženje in obveznosti prenosne družbe. Prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prenosna družba.

Prenosna družba s pripojitvijo preneha, ne da bi bila prej opravljena njena likvidacija.

3. MENJALNO RAZMERJE

Ker je prevzemna družba v 100% lasti prenosne družbe, prevzemna družba zaradi pripojitve ne bo zagotovila dodatnih delnic, ampak bo lastništvo v prevzemni družbi prešlo na lastnika prenosne družbe, ki je 100% lastnik prenosne družbe.

Osnovni kapital prevzemne družbe se zaradi pripojitve ne poveča.

4. OBRAČUNSKI DAN PRIPOJITVE

Dan obračuna pripojitve je 31. 03. XXXX. Od dneva obračuna dalje se šteje, da so dejanja prenosne družbe opravljena za račun prevzemne družbe.

Po stanju na dan obračuna pripojitve bo prenosna družba sestavila zaključno poročilo.

Prevzemna družba bo izdelala otvoritveno bilanco, v kateri bo izkazala, pravne posledice pripojitve, po stanju na naslednji dan po dnevu obračuna.

5. VARSTVO UPNIKOV

V skladu z določbami ZGD-1 prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik prenosne družbe odgovarja za obveznosti prenosne družbe, ki so nastale do vpisa pripojitve v sodni register.

V skladu s 592. členom ZGD-1 bo prevzemna družba upnikom prenosne družbe ki, imajo pravico zahtevati zavarovanje za svoje nezapadle, negotove ali pogojne terjatve, ponudila zavarovanje, če tako zavarovanje zahtevajo v šestih mesecih po objavi vpisa pripojitve v register. Upniki lahko to pravico uveljavljajo samo, če verjetno izkažejo, da je zaradi pripojitve ogrožena izpolnitev njihovih terjatev. Upnike je treba na to pravico opozoriti v objavi vpisa pripojitve v register.

6. UGODNOSTI V ZVEZI S PRIPOJITVIJO

Organom vodenja ali nadzora prevzemne družbe in prenosne družbe iz naslova pripojitve ne bodo zagotovljene nobene posebne ugodnosti.

7. NAMEN PRIPOJITVE

- Zmanjšanje kompleksnosti poslovanja,
- Konsolidacija finančnega in poslovnega stanja obeh družb,
- Sinegrija pri poslovanju,
- Znižanje stroškov,
- Večja pravno organizacijska preglednost in enostavnejše poslovanje,
- Lažje uravnavanje likvidnosti
-

8. VELJAVNOST POGODBE O PRIPOJITVI

Pogodba o pripojitvi je sklenjena v obliki notarskega zapisa in začne veljati, ko jo potrdi poslovodstvo obeh družb.

PRILOGA 2: Simulacija pripojitve

Postavka	Družba B (prevzemna družba)	Družba A (prenosna družba)	VSOTA	PRILAGODITVE	DRUŽBA B po pripojitvi
SREDSTVA	5.753.271,94	8.560.853,65	14.314.125,59		10.505.016,97
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	4.870.801,74	8.547.808,30	13.418.610,05		9.840.921,44
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	75.255,16	0,00	75.255,16		5.045.374,85
1. Neopredmetena sredstva	75.255,16	0,00	75.255,16		5.045.374,85
a) Dolgoročne premoženjske pravice	0,00	0,00	0,00		0,00
b) Dobro ime	0,00	0,00	0,00	4.970.119,69	4.970.119,69
c) Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0,00	0,00	0,00		0,00
č) Druga neopredmetena sredstva	75.255,16	0,00	75.255,16		75.255,16
2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitev	0,00	0,00	0,00		0,00
II. Opredmetena osnovna sredstva	4.094.532,65	0,00	4.094.532,65		4.094.532,65
1. Zemljišča	1.204.782,44	0,00	1.204.782,44		1.204.782,44
2. Zgradbe	2.250.307,57	0,00	2.250.307,57		2.250.307,57
3. Proizvajalne naprave in stroji	0,00	0,00	0,00		0,00
4. Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	426.029,62	0,00	426.029,62		426.029,62
5. Biološka sredstva	0,00	0,00	0,00		0,00
6. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	113.222,95	0,00	113.222,95		113.222,95
7. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	100.190,08	0,00	100.190,08		100.190,08
III. Naložbene nepremičnine	0,00	0,00	0,00		0,00
IV. Dolgoročne finančne naložbe	696.466,76	8.547.808,30	9.244.275,06		696.466,76
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	696.466,76	8.547.808,30	9.244.275,06		696.466,76
a) Delnice in deleži v družbah v skupini	0,00	8.547.808,30	8.547.808,30	-8.547.808,30	0,00
b) Druge delnice in deleži	696.466,76	0,00	696.466,76		696.466,76
c) Druge dolgoročne finančne naložbe	0,00	0,00	0,00		0,00
2. Dolgoročna posojila	0,00	0,00	0,00		0,00
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0,00	0,00	0,00		0,00
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	0,00	0,00	0,00		0,00
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	0,00	0,00	0,00		0,00
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	0,00	0,00	0,00		0,00
VI. Odložene terjatve za davek	4.547,18	0,00	4.547,18		4.547,18
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	761.284,17	13.045,34	774.329,52		542.909,52
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0,00	0,00	0,00		0,00
II. Zaloge	61.943,99	0,00	61.943,99		61.943,99
III. Kratkoročne finančne naložbe	231.420,00	0,00	231.420,00		0,00
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0,00	0,00	0,00		0,00
2. Kratkoročna posojila	231.420,00	0,00	231.420,00		0,00
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini	231.420,00	0,00	231.420,00	-231.420,00	0,00
b) Druga kratkoročna posojila	0,00	0,00	0,00		0,00
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	364.806,79	4.225,31	369.032,10		369.032,10
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	0,00	0,00	0,00		0,00
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	304.371,20	0,00	304.371,20		304.371,20
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	60.435,58	4.225,31	64.660,89		64.660,89
V. Denarna sredstva	103.113,40	8.820,03	111.933,43		111.933,43
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	121.186,02	0,00	121.186,02		121.186,02
Zunajbilančna sredstva	88.160,00	0,00	88.160,00		88.160,00

	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	5.753.271,94	8.560.853,65	14.314.125,59			10.505.016,97
A.	KAPITAL	3.577.688,61	2.703.437,04	6.281.125,65			2.703.437,04
I.	Vpoklicani kapital	172.976,64	2.762.308,30	2.935.284,95			172.976,64
1.	Osnovni kapital	172.976,64	2.762.308,30	2.935.284,95	-2.762.308,30		172.976,64
2.	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	0,00	0,00	0,00			0,00
II.	Kapitalske rezerve	188.206,67	17.632,00	205.838,67	-17.632,00		188.206,67
III.	Rezerve iz dobička	131.050,21	228,06	131.278,27			131.050,21
1.	Zakonske rezerve	17.632,23	228,06	17.860,29	-228,06		17.632,23
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0,00	0,00	0,00			0,00
3.	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	0,00	0,00	0,00			0,00
4.	Statutarne rezerve	0,00	0,00	0,00			0,00
5.	Druge rezerve iz dobička	113.417,98	0,00	113.417,98			113.417,98
IV.	Revalorizacijske rezerve	115.578,94	0,00	115.578,94			115.578,94
V.	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	0,00	0,00	0,00			0,00
VI.	Preneseni čisti dobiček	2.912.707,01	0,00	2.912.707,01	-797.520,25		2.115.186,76
VII.	Prenesena čista izguba	0,00	0,00	0,00			0,00
VIII.	Čisti dobiček poslovnega leta	57.169,13	0,00	0,00			0,00
IX.	Čista izguba poslovnega leta	0,00	-76.731,32	-19.562,19			-19.562,19
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	95.446,98	0,00	95.446,98			95.446,98
1.	Rezervacije	68.501,33	0,00	68.501,33			68.501,33
2.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	26.945,65	0,00	26.945,65			26.945,65
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	728.534,44	5.366.740,00	6.095.274,44			5.863.854,44
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	73.834,31	5.366.740,00	5.440.574,31			5.209.154,31
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	0,00	231.420,00	231.420,00	-231.420,00		0,00
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank	39.512,52	5.135.320,00	5.174.832,52			5.174.832,52
3.	Druge dolgoročne finančne obveznosti	34.321,79	0,00	34.321,79			34.321,79
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	626.820,08	0,00	626.820,08			626.820,08
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	0,00	0,00	0,00			0,00
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	0,00	0,00	0,00			0,00
3.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti	626.820,08	0,00	626.820,08			626.820,08
III.	Odložene obveznosti za davek	27.880,05	0,00	27.880,05			27.880,05
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	569.814,95	490.676,61	1.060.491,56			1.060.491,56
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0,00	0,00	0,00			0,00
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	12.246,34	462.840,00	475.086,34			475.086,34
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	0,00	0,00	0,00			0,00
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank	0,00	462.840,00	462.840,00			462.840,00
3.	Druge kratkoročne finančne obveznosti	12.246,34	0,00	12.246,34			12.246,34
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	557.568,60	27.836,61	585.405,21			585.405,21
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	0,00	0,00	0,00			0,00
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	264.771,12	26.432,60	291.203,72			291.203,72
3.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	292.797,48	1.404,01	294.201,49			294.201,49
D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	781.786,96	0,00	781.786,96			781.786,96
	Zunajbilančne obveznosti	88.160,00	0,00	88.160,00			88.160,00

PRILOGA 3: Priglasitev davčne nevtralnosti

Družba B

Naslov

(davčna številka: XXXXXXXX)

in

Družba A

Naslov

(davčna številka: XXXXXXXX)

Ljubljana, XX. XX. XXXX

Ministrstvo za finance

Finančna uprava Republike Slovenije

Finančni urad Ljubljana

Davčna ulica 1

1000 Ljubljana

ZADEVA: Priglasitev pripojitve po 381. členu ZDavP-2 v skladu s 53. členom ZDDPO-2 – za pridobitev upravičenj iz 49. člena ZDDPO-2

Prezemna družba B, Naslov, (davčna številka: XXXXXXXX) (v nadaljevanju **družba B** ali **prevzemna družba**) in prenosna družba A, Naslov (davčna številka: XXXXXXXX) (v nadaljevanju **družba A** ali **prenosna družba**) vlagata skupaj na podlagi določb 53. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Ur. l. RS, št. 117/2006, vključno s kasnejšimi dopolnitvami – v nadaljevanju **ZDDPO-2**) in 381. člena Zakona o davčnem postopku (Ur. l. RS, št. 13/2011, vključno s kasnejšimi dopolnitvami – v nadaljevanju **ZDavP-2**) naslednjo

Priglasitev v skladu s 53. členom ZDDPO-2 za priznanje upravičenj iz 49. člena ZDDPO-2 prevzemni in prenosni družbi.

Prenosna in prevzemna družba vlagata priglasitev pripojitve prenosne družbe k prevzemni družbi v skladu s 53. členom ZDDPO-2 za pridobitev upravičenj iz 49. člena ZDDPO-2. Pripojitev, kot oblika združitve, se opravi s prenosom celotnega premoženja (pravic in obveznosti) prenosne družbe na prevzemno družbo, v skladu z drugim odstavkom 580. člena ZGD-1 ter prvim odstavkom 48. člena ZDDPO-2. Prenosna družba bo s pripojitvijo prenehala obstajati, ne da bi bila prej opravljena njena likvidacija. Prevzemna družba bo kot univerzalni pravni naslednik vstopila v vsa pravna razmerja, katerih subjekt je bila prenosna družba (šesti odstavek 580. člena ZGD-1).

Prezemna družba skladno s 53. členom ZDDPO-2 in 381. členom ZDavP-2 vloga to priglasitev, da doseže upravičenja, navedena v 49. členu ZDDPO-2, priglasitvi pa so v ta namen predložena tudi zahtevana dokazila.

Obrazložitev s podatki in navedbami za priglasitev (po tretjem odstavku 381. člena ZDavP-2):

1. Navedba družb, ki se združujeta

PREVZEMNA DRUŽBA:

Družba B

Naslov, davčna številka, matična številka, direktor

PRENOSNA DRUŽBA:

Družba A

Naslov, davčna številka, matična številka, direktor

2. Dokazila, da se prenosna družba oziroma prevzemna družba štejeta za rezidenta države članice EU, ki ni Republika Slovenija, po 50. členu ZDDPO-2, če katera od njiju ali obe nista rezidenta Republike Slovenije:

Prezemna in prenosna družba sta rezidentki Republike Slovenije, kar se lahko preveri z vpogledom v davčni register.

3. Dokazila o rezidentstvu družbenikov prenosne družbe, ki bodo pri pripojitvi zamenjali vrednostne papirje v prenosni družbi za vrednostne papirje v družbi prejemnici, in dokazilo o lastništvu vrednostnih papirjev v skladu s tretjim odstavkom 49. člena ZDDPO-2:

Edini družbenik prenosne družbe je družba X.

Dokazil o davčnem rezidentstvu ne prilagamo, saj lahko davčni organ ta dokazila pridobi iz davčnega registra.

4. Bilanca stanja prenosne družbe na obračunski dan pripojitve, opis premoženja, ki se prenaša ter navedbo dejstev, ki dokazujejo, da s poslovno organizacijskega vidika družba predstavlja neodvisno poslovanje:

Prenosna družba prenaša na prevzemno družbo vse svoje poslovanje, premoženje in obveznosti. Premoženje, ki se prenaša je razvidno iz bilance stanja na dan 31. 3. XXXX. Bilanca stanja prenosne družbe A na obračunski dan 31. 3. XXXX se nahajata v prilogi I.

Premoženje, ki se prenaša sestavljajo:

- Dolgoročna sredstva v višini 8.560.853,65 EUR, ki se nanašajo v celoti na dolgoročne finančne naložbe.

- Kratkoročna sredstva v višini 13.045,34EUR, ki se nanašajo na kratkoročne poslovne terjatve do drugih – 4.225,31 EUR in na denarna sredstva – 8.820,03 EUR.

5. Znesek rezerv in rezervacij, v bilanci stanja na obračunski dan pripojitve, zneske davčnih izgub prenosne družbe, davčne oprostitve in pogoje v zvezi z njimi, ki bi veljali za prenosno družbo, če prenos ne bi bil izvršen, navedba udeležbe, če jo ima, prevzemna družba v prenosni družbi:

Prenosna družba na dan pripojitve nima oblikovanih rezervacij.

Prikaz skritih rezerv oziroma skrite izgube:

	Vrsta sredstev, pri katerih so ugotovljene skrite rezerve oz. skrite izgube	Poštena vrednost	vred-	Davčna vrednost	Skrite rezerve oz. skrite izgube
1.	Zemljišča	0,00		0,00	0,00
2.	Zgradbe	0,00		0,00	0,00
3.	Oprema in nadomestni deli	0,00		0,00	0,00
4.	Neopredmetena sredstva	0,00		0,00	0,00
5.	Naložbene nepremičnine	0,00		0,00	0,00
6.	Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe	8.547.808,30		8.547.808,30	0,00
7.	Druga sredstva	13.045,34		13.045,34	0,00
8.	SKUPAJ	8.560.853,65		8.560.853,65	0,00

	Vrsta obveznosti do virov sredstev, pri katerih so ugotovljene skrite rezerve oz. skrite izgube	Poštena vrednost	vred-	Davčna vrednost	Skrite rezerve oz. skrite izgube
9.	Dolgoročne obveznosti	5.366.740,00		5.366.740,00	0,00
10.	Druge obveznosti do virov sredstev	3.194.113,65		3.194.113,65	0,00
11.	SKUPAJ	8.560.853,65		8.560.853,65	0,00

Nepokrite davčne izgube: 76.731,32 EUR

Davčne oprostitve: Prenosna družba ni uveljavljala davčnih oprostitov.

Udeležba prevzemne družbe v prenosni družbi: Prevzemna družba nima udeležbe v prenosni družbi.

6. Navedbo, če sta prenosna družba in prevzemna družba rezidenta Republike Slovenije, ali se obrat oziroma obrati prenosne družbe nahaja v Republiki Sloveniji ali v državi članici EU, ki ni Republika Slovenija, z navedbo te države:

Prevzemna in prenosna družba sta rezidentki Republike Slovenije, kar se lahko preveri z vpogledom v davčni register.

7. Izjava prevzemne družbe, da po pripojitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in davčne izgube ne bodo pripadale poslovni enoti prevzemne družbe izven Republike Slovenije, oziroma, da bodo po pripojitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in izgube pripadale poslovni enoti prevzemne družbe v Republiki Sloveniji:

Družba B kot prevzemna družba izjavlja, da po združitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in davčne izgube ne bodo pripadale poslovni enoti prevzemne družbe izven Republike Slovenije, oziroma, da bodo po pripojitvi prenesena sredstva, obveznosti, rezervacije, rezerve in izgube pripadale poslovni enoti prevzemne družbe v Republiki Sloveniji.

8. Ocenjeni znesek plačila v denarju, ki bo opravljen posameznim družbenikom ob odsvojitvi vrednostnih papirjev:

Pri združitvi ne bo prišlo do izplačil družbenikom.

9. Tržna in knjigovodska vrednost vrednostnih papirjev prevzemne družbe na dan pred priglasitvijo iz drugega odstavka tega člena;

Knjigovodska vrednost prevzemne družbe na dan pred priglasitvijo znaša XXX EUR. Ocenjujemo, da je tržna vrednost prenosne družbe enaka njeni knjigovodski vrednosti.

Osnovni kapital prevzemne družbe znaša XXX EUR. Število delnic znaša XXX.

10. Podroben opis in navedba davčnih, poslovnih in finančnih razlogov za izvedbo transakcije:

Družba A je ustanovljena kot holding in nima svoje dejavnosti. Eden izmed pomembnih razlogov za pripojitev družbe A k družbi B je prihranek pri poslovnih stroških družbe A.

Poleg prihranka stroškov je namen pripojitve tudi:

- zmanjšanje kompleksnosti poslovanja,
- konsolidacija finančnega in poslovnega stanja obeh družb,
- sinergija pri poslovanju,
- večja pravno organizacijska preglednost in enostavnejše poslovanje,
- lažje uravnavanje likvidnosti

11. Izračun ocenjenih zneskov davčnih, poslovnih in finančnih posledic transakcije:

Prihranek pri poslovnih stroških družbe A bo na letni ravni znašal približno XXXX EUR. V znesek so zajeti samo stroški, ki se nanašajo izključno na delovanje družbe A. Ti stroški so stroški dela, skupaj s povračili, stroški intelektualnih storitev in stroški drugih storitev vezani na samo poslovanje družbe ter stroški bančnih storitev.

Ker je edina funkcija družbe A holding, nima lastnega poslovanja. Hkrati pa mora zagotavljati sredstva za plačevanje obveznosti po kreditni pogodbi XXXX. Da bi lahko družba A tudi v prihodnje zagotavljala zadostna sredstva za poplačilo teh obveznosti, je odvisna od izplačila dividend družbe B. Izplačilo dividend pa zaradi davčne zakonodaje (ZDDPO-2) povzroča izgubo v obliki dodatnega davka v višini 0,95% od izplačane dividende. Pri obsegu 1.000.000 EUR to znese 9.500 EUR.

Iz poslovnega vidika se bo olajšalo vodenje obeh družb, prav tako bo poslovanje postalo bolj transparentno. Za poslovodstvo in družbenike bo to predstavljalo časovne prihranke in lažje upravljanje družb.

Davčnih učinkov transakcija nima.

Prezemna družba bo prevzela nepokrito davčno izgubo v višini 76.731,32 EUR.

12. Izjava prenosne družbe ali prevzemne družbe, ki v skladu z drugim odstavkom tega člena ni navedena kot družba, ki opravi priglasitev, da se strinja s priglasitvijo:

Izjava prevzemne družbe se nahaja v prilogi II.

Priglasitev vlagata:

Družba A (prevzemna družba)

in

Družba B (prenosna družba)

PRILOGE:

Priloga I – Bilanca stanja prenosne družbe na dan 31. 3. XXXX

Priloga II – Izjava prevzemne družbe

Priloga III – Pogodba o pripojitvi